

LÄNSFÖRSÄKRINGAR ÄLVSBORG

ÅRSREDOVISNING 2013

Länsförsäkringar
Älvsborg

INNEHÅLL

Inledning

- 3 Året i korthet
- 4 VD har ordet

Verksamheten

- 6 Kom närmare
- 10 SIV - samverkan i Väst
- 12 Miljö & CSR
- 16 Privat
- 18 Företag
- 20 Lantbruk

Finansiell rapportering

- 24 Förvaltningsberättelse
- 27 Resultaträkning
- 28 Balansräkning
- 30 Femårsöversikt
- 31 Resultatanalys
- 32 Förändring i eget kapital
- 33 Kassaflödesanalys
- 36 Noter
- 64 Revisionsberättelse och granskningsrapport

Bolagsstyrning

- 67 Bolagsstyrningsrapport
- 72 Styrelse och Ledning
- 74 Orförande har ordet

KORT OM LÄNSFÖRSÄKRINGAR ÄLVSORG

Grunden till Länsförsäkringar Älvsborg lades redan 1841. Då bildades Elfsborgs Läns Brandstodsbolag och därifrån har vårt bolag utvecklats i takt med tiden. Idag erbjuder vi, som ett av 23 fristående länsförsäkringsbolag, bra och prisvärda produkter inom områdena försäkra, betala, låna och spara. Dessutom har vi kompletterat med fastighetsförmedling och larmcentral.

Vi verkar i de 19 kommuner som tidigare utgjorde Älvsborgs län. Inom vårt område servar vi våra nästan 200 000 kunder via 10 bank- och försäkringskontor och med lokal skadereglering. Därtill har vi ett flertal fastighetsförmedlingskontor och över 20 lokala försäkringsombud. Våra styrelse- och fullmäktigeledamöter bidrar med inflytande i vårt kundägda bolag och de finns fördelade över hela vårt område.

Länsförsäkringar Älvsborg kombinerar det lokala bolagets kundnärlighet med den stora federationens resurser. Det är en kombination som tjänat oss och våra kunder väl i över 170 år. Vi tror att det är en bra modell även för framtiden.

ÅRET I KORTHET

Lovande förebilder

Under året delade Länsförsäkringar Älvsborg ut 170 000 kronor i stipendier till Lovande förebilder. Pengarna fördelades på 17 mottagare i 16 av våra totalt 19 kommuner. Syftet är att stötta föreningar och personer som genom sin verksamhet arbetar för och med unga på ett positivt sätt.

Det är andra året som stipendiet delas ut och responsen har varit mycket god från kandidater och stipendiemottagare.

Nya kontor

2013 öppnades ytterligare två kontor för lokal service och kundnärlighet i vårt upptagningsområde. Länsförsäkringar Älvsborg finns numera också i Ale och Kinna. Under våren 2014 slår portarna också upp för vårt nya kontor i Åmål.

Marknadskommunikation igång

I februari påbörjade den nya enheten Marknadskommunikation sitt arbete

i Borås Knalleland. Gruppen består av sju medarbetare och arbetar för alla tre bolagen inom SIV (Samverkan i Väst).

Behovet av en enhetligare kommunikation inom LF Halland, LF Göteborg och Bohuslän och LF Älvsborg har uppstått eftersom allt fler arbetspendlar och rör sig över länsgränserna. Kunderna i dessa länsförsäkringsbolag kommer också att märka en större likhet i villkoren i SIV-bolagen.

Nöjdaste

försäkringskunderna – igen!

För nionde året i följd hade Länsförsäkringar de mest nöjda försäkringskunderna i Sverige. Detta enligt Svenskt Kvalitetsindex årliga branschundersökning.

ÅRET I SIFFROR

Mkr	2013	2012
Resultat		
före skatt, bokslutsdispositioner och återbäring	479,1	249,9

Resultatet fördelas enligt följande:

Direkt försäkring	61,4	80,8
Mottagen återförsäkring	22,9	23,7
Finansrörelsen	437,2	183,0
Övrig verksamhet	-42,4	-37,6

Återbäring %

lämnas med	5	5
av premieintäkten exkl. motor och olycksfall		

Nyckeltal i direkt försäkring, brutto

Premieintäkt	967,3	911,0
Skadekostnaden	726,6	614,0
Skadeprocent	75,1	67,4
Driftskostnadsprocent	18,8	18,7

Lokal närvaro helt rätt i tiden.

NÄR 2013 nu kan summeras är det ett mycket bra år som syns i backspegeln och våra kunder fortsätter att uppskatta vår lokala närvaro och våra prisvärda produkter. Med trygg identitet i vårt varumärke och lång erfarenhet i ryggen har vi hittat en bra balans mellan traditionella kundmöten och ny teknik. Vi finns där våra kunder finns – i samtiden.

Länsförsäkringar Älvsborg verkar lokalt på marknader som är beroende av den globala utvecklingen. Därför gäller det att ta rätt beslut med utgångspunkt i båda dessa perspektiv. På världsmarknaderna har året präglats av fortsatt oro och dubbla signaler om vart konjunkturen är på väg. Olika indikatorer pekar åt olika håll.

Ränteläget är fortsatt mycket lågt. Riksbanken och centralbanker väljer att behålla fokus på att stimulera investeringar genom låga räntor. I USA har den nya centralbankschefen också flaggat för fortsatta stimulansåtgärder för att hjälpa den trevande konjunkturen på traven. De stora stödköpen av statsobligationer gör det svårt att veta hur den underliggande ekonomin klarar sig på egen hand.

Samtidigt har börsen gjort en historisk återhämtning efter finanskrisen som utlöstes av kraschen 2008. Under hösten har rekordnivåer noterats i aktiehandeln vid ett flertal tillfällen.

När det gäller arbetslösheten ligger den kvar på mycket höga nivåer i stora delar av Europa och även i USA har sysselsättningen svårt att ta fart på allvar.

Med detta sagt kan jag konstatera att Länsförsäkringar Älvsborg gjort ett riktigt starkt år. Mycket bra försäljning inom de flesta produktsegment, ett gynnsamt försäkringsår, fortsatt stark tillväxt inom motor och villahem samt bra kapitalavkastning är alla viktiga delar som bidrar till det starka resultatet.

Jag tror att vår affärsidé ligger helt rätt i tiden. Vårt varumärkeslöfte är konkret – vi är lokala, kundnära och erbjuder bra och prisvärda produkter till våra kunder. Att det är mer än vackra ord visar ovanstående resultat och det faktum att vi återigen har de mest nöjda försäkringskunderna av alla bolag.

Med det lokala perspektivet som utgångspunkt finns det stora möjligheter att ytterligare förbättra våra kundmöten

framöver. Vi ska finnas tillgängliga där kunden väljer att möta oss, oavsett om det är via våra digitala tjänster eller på det lokala kontoret. Ny teknik är ingen motsättning till det personliga mötet. Tvärtom är min övertygelse att när våra kunder kan sköta mer av sin vardagsekonomi via vår prisbelönta app eller vår internetbank kan vi frigöra ännu mer tid för personlig rådgivning inför beslut som kräver större engagemang. Det viktiga är att alla vägar är öppna till oss – det är kunden som väljer mötesplats!

Slutligen vill jag passa på att tacka alla duktiga medarbetare för väl utfört arbete under året. Det är ni som varje dag skapar de goda resultaten och de nöjda kunderna.

Med gott hopp om ett lyckosamt 2014,

Sten Lundqvist, VD

Samverkan som stärker Länsförsäkringar Älvsborg.

LÄNSFÖRSÄKRINGAR ÄLVSORG äger tillsammans med de övriga länsförsäkringsbolagen Länsförsäkringar AB, med kontor i Stockholm. Inom bank och försäkring finns påtagliga stordriftsfördelar och länsförsäkringsbolagen har valt att samla dessa resurser i Länsförsäkringar AB. För våra kunder är vi alltid lika lokala - Länsförsäkringar Älvsborg har alltid kundkontakterna här i länet, men i Länsförsäkringar AB bedrivs affärsverksamhet och service- och utvecklingsarbete inom till exempel liv- och fondförsäkring, bank, fondförvaltning, IT, återförsäkring, djurförsäkring och hälsaförsäkring. Länsförsäkringar ABs uppgift är att skapa förutsättningar för länsförsäkringsbolagen att bli framgångsrika på sina respektive marknader.

Aktieinnehav i Länsförsäkringar AB

Länsförsäkringar Älvsborg äger 6,5 procent av aktiekapitalet i Länsförsäkringar AB. Aktieinnehavet i Länsförsäkringar AB inräknas i Länsförsäkringars Älvsborg konsolideringskapital.

Styrkan i varumärket

Länsförsäkringars gemensamma varumärke är mycket starkt i relation till konkurrenternas inom branschen för bank, försäkring och pension. Under 2013 visade återigen Anseendebaren, som görs i 30 länder, att Länsförsäkringar har det högsta anseendet bland finansiella varumärken i Sverige. Länsförsäkringar

har också länge legat med i toppen när Svenskt Kvalitetsindex redovisar hur nöjda kunderna är med sin bank och sitt försäkringsbolag.

Länsförsäkringar arbetar i alla kanaler och i alla kundmöten med ett varumärkeslöfte som bygger på närhet. Upplevelsen av en ökad närhet och ett minskat avstånd i relationen med Länsförsäkringar ska vara vägledande för allt som görs – från produktutvecklingen till det personliga kundmötet.

Liv- och pensionsförsäkring

Länsförsäkringars fondutbud består av 30 fonder med eget varumärke och cirka 45

externa fonder. Fonderna under eget varumärke finns inom Länsförsäkringars eget fondbolag och förvaltas av noga utvalda externa förvaltare. De externa fonderna ger ytterligare bredd och djup åt utbudet.

Länsförsäkringar Liv bedriver traditionell livförsäkring fördelad på tre bestånd; Nya Trad, Gamla Trad och Nya Världen. I traditionell förvaltning sker placeringarna normalt i noterade aktier och räntebärande värdepapper samt i fastigheter och alternativa investeringar. För Länsförsäkringar Liv har marknadsutvecklingen inneburit att placeringsportföljen i Gamla Trad viktats om till förmån för räntebärande placeringar, för att säkerställa bolagets nyckeltal och spararnas pengar. I slutet av maj skickades ett första erbjudande till kunderna om att villkorsändra till Nya Trad. Möjligheten att ändra i villkoren i sina traditionella försäkringar innebär kortfattat att sänkta garantinivåer i kombination med lägre avgifter möjliggör en förändrad placeringsmix med högre förväntad avkastning och förbättrade möjligheter till framtida värdeökning på sparad kapital.

Bankverksamhet

Länsförsäkringar Bank är Sveriges femte största retailbank. Bankverksamheten,

som enbart finns i Sverige, har en bred lönsam tillväxt, god kreditkvalitet och mycket nöjda kunder. Banken erbjuder privatpersoner, lantbrukare och småföretagare ett brett utbud av banktjänster. Strategin utgår från länsförsäkringsgruppens stora kundbas, Länsförsäkringars starka varumärke och kundägandets principer.

Länsförsäkringar Bank är ett helägt dotterbolag till Länsförsäkringar AB. I bankkoncernen ingår förutom moderbolaget Länsförsäkringar Bank också dotterbolagen Länsförsäkringar Hypotek, Länsförsäkringar Fondförvaltning och Wasa Kredit.

Djur- och grödaförsäkring

Agria Djurförsäkring är Länsförsäkringars specialistbolag för djur- och grödaförsäkring.

Agria är marknadsledande i Sverige med en marknadsandel på 58 procent. Agria är ett renodlat specialistbolag för djurförsäkring och nyckelbegrepp som kompetens och engagemang har byggt ett mycket starkt dottervarumärke till Länsförsäkringar. Agria har ett nära samarbete med flera djurägarorganisationer. Verksamheten växer sig även allt starkare på marknader utanför Sverige – idag Storbritannien, Norge och Danmark.

Hälsa

Affärsområde Hälsa inom Länsförsäkringar AB driver produkt- och affärsutvecklingen inom det växande sjukvårds- och grupp-försäkringsområdet. Länsförsäkringar är marknadsledande inom sjukvårdsförsäkring.

Sjuktalen har ökat under 2013 och företagarna oroar sig både för att bli sjuka

själva och för att deras medarbetare ska bli sjuka. Länsförsäkringar försäkrar mer än vart tredje företag i Sverige och har utvecklat en helt ny sjukvårdsförsäkring som ger företagen och deras medarbetare tillgång till ett antal förebyggande hälso-tjänster. På så sätt hoppas vi kunna bidra till bättre hälsa.

Stabil återförsäkring till lägre kostnad

Alla försäkringsbolag har behov av att skydda sin verksamhet mot kostnader för stora enskilda skador och naturkatastrofer. Oftast vänder sig ett försäkringsbolag

till speciella återförsäkringsbolag på den internationella marknaden för att försäkra en del av sina risker. Inom länsförsäkringsgruppen har bolagen en naturlig möjlighet att dela riskerna mellan sig.

Länsförsäkringar Älvsborg betalar årligen in en återförsäkringspremie till Länsförsäkringar Sak. Premien baseras bland annat på exponering och skadehistorik, men också på hur stort så kallat självbehåll bolaget väljer. Självbehållet kan jämföras med den självrisk som privatpersoner och företag betalar inom skadeförsäkring. Genom gemensam upp-

LOKALA
KUNDÄGDA
NÄRA

handling och intern återförsäkring behålls den största delen av återförsäkringspremien inom länsförsäkringsgruppen och kostnaderna för externa återförsäkrare blir mindre och stabilare, något som gynnar Länsförsäkringar Älvsborgs kunder.

Övrig samverkan

Förutom den samverkan som sker genom Länsförsäkringar AB så direktäger de 23 länsförsäkringsbolagen, tillsammans med berörda affärsenheter inom Länsförsäkringar AB, även Länsförsäkringar Fastighetsförmedling och Länsförsäkringar Mäklarservice. I dessa båda bolag deltar Länsförsäkringar Älvsborg med ägarandelarna 2,8 respektive 4,5 procent. Länsförsäkringar Fastighetsförmedling utgör en viktig säljkanal för Länsförsäkringar Älvsborg och Länsförsäkringar Mäklarservice samordnar erbjudandet gentemot försäkringsförmedlarna.

Gemensam utveckling

En av Länsförsäkringar ABs uppgifter är att driva länsförsäkringsgruppens gemensamma utvecklingsarbete för att stärka länsförsäkringsbolagens konkurrenskraft. Arbetet bedrivs utifrån de fokusområden som arbetats fram tillsammans med länsförsäkringsbolagen. Fokusområdena hanterar förändringar inom kundmötet, internet, mobilitet och digitalisering, produkter och erbjudanden, beslutsstöd och segmentering, regleringar, ny teknik och riskreducering.

Under 2013 levererades gemensam utveckling för över en halv miljard kronor. Under året skedde en kraftsamling inom området Effektivare kundmöte. Här investerade länsförsäkringsbolagen sam-

manlagt nära 100 miljoner kronor för att starta och genomföra ett antal strategiska projekt inom privat-, företag- och lantbrukssegmentet. Förutom leveranser inom området Effektivare kundmöten kunde länsförsäkringsbolagen ta emot leveranser från ett 30-tal projekt under året.

Här följer några exempel:

- Inom området mobila tjänster kom det leveranser av bland annat tjänster för företagskunder, möjlighet att göra fondbyten och att kunna se sitt pensionssparande.
- Under 2013 startade ett större utvecklingsarbete för effektivisering genom mer gemensam hantering av sakförsäkringsaffären.
- Arbeta med att digitalisera kundhandlingar fortsatte under året med leveranser som möjliggör för kunderna använda e-faktura som betalningssätt samt välja att få sina kundhandlingar distribuerade digitalt, och sedan på ett enkelt sätt hitta sina dokument i inloggat möte på internet.
- Inom ramen för satsningen på tjänstepensionsmarknaden levererades bland annat ett nytt systemstöd som ska förenkla vid nyteckning av tjänstepensionsplaner.
- För företagsaffären kom viktiga leveranser från arbetet med att ta fram en modern tariff för företagsförsäkring Sak som ökar konkurrenskraften och förbättrar lönsamheten.
- Under året kom leveransen av ett samlat erbjudande till de lantbrukskunder som under de närmaste åren står i begrepp att sälja eller överlåta sin fastighet.
- Länsförsäkringsbolagens gemensamma projekt för Solvens II-förberedelser har under året slutfört merparten av leveranserna.

Samarbete som frigör lokala resurser.

SAMVERKAN I VÄST fortskrider i högt tempo med ett flertal projekt under utveckling, några som just håller på att implementeras och ytterligare andra som redan är på plats och fungerar bra. Bland årets händelser märks främst att avdelningen för Marknadskommunikation är igång och att arbetet med Yrkesmässig Trafik nu sker gemensamt i SIV-bolagen.

Vårt samverkansprojekt mellan Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän, Länsförsäkringar Halland och Länsförsäkringar Älvsborg har nu börjat sätta sig och hitta sina former. Det innebär att vi alltmer går in i ett skede av förvaltande och förädlade snarare än av förnyande.

Nu går det också att tydligare börja se vilka ekonomiska vinster som går att göra genom att samordna vissa delar av arbetet inom SIV-bolagen. Några av de områden där tydliga fördelar finns med gemensamma lösningar är riskurval och villkor. Här är arbetet redan en bra bit på väg och arbetet fortsätter för att hitta optimala samverkansmodeller och rutiner.

Kunderna i fokus

SIV-samarbetet bygger i grunden på kundfokus. Människor som bor i våra tre upp-

tagningsområden – Halland, Göteborg och Bohuslän och Älvsborg – rör sig mycket över våra länsgränser. Att bo i Alingsås, jobba i Göteborg och ha fritidshus i Halland är ett av många tänkbara exempel.

För kunden ska vår bolagsindelning inte innebära onödig förvirring. Så långt som möjligt ska våra villkor och erbjudanden vara desamma inom SIV-området. Med högre grad av bolagöverskridande lösningar finns goda skäl att också samarbeta mellan bolagen, i allt från skadeförebyggande arbete till marknadsföring. Våra kunder ska känna igen sig hos Länsförsäkringar, helt enkelt.

Rätt insatser på rätt plats

Samtidigt är det viktigt att påminna om att SIV inte på något sätt försvagar eller förminskar vårt lokala engagemang.

Tvärtom är tanken med SIV att frigöra tid och resurser för att även i framtiden kunna vara nära våra kunder på det lokala planet på en allt mer konkurrensutsatt marknad. Vissa saker kan göras kostnadseffektivt och med bra samverkans effekter på regional nivå, medan andra passar bättre att göra lokalt eller nationellt. Kort sagt, samarbetet är här för att stanna, det viktiga framöver är att vinna fördelar genom att göra rätt saker på rätt nivå i bolagen.

Samlat grepp kring Yrkesmässig Trafik

Genom SIV-samarbetet möter vi marknaden för Yrkesmässig Trafik med en samsyn kring sådant som villkor, premiesättning och kampanjer. Vi har under året påbörjat ett arbete med genomlysning av samtliga avtal. Detta skapar en långsiktighet som är gynnsam för våra kunder samtidigt som det ger oss en bra bas för att utveckla affären.

Marknadskommunikation är igång

Under året har den nya avdelningen för Marknadskommunikation kommit på plats och arbetar nu fullt ut för alla tre bolagens räkning. Den gemensamma

kommunikationen är en förändring som inneburit nya rutiner för beställningar och uppföljning. Under 2014 får vi bättre möjligheter att utvärdera samarbetet kring kommunikationen då avdelningen går in i sitt andra verksamhetsår och det första årets aktiviteter kan sammanställas.

Gemensamt system för telefoni

Det gemensamma telefonisystemet TRIO är nu också på plats och kommer att börja användas inom alla tre bolagen från och med i vår.

Tankar om kommande SIV-satsningar

- Ett naturligt steg i SIV-samarbetet framöver är att gemensamt arbeta med frågor som rör samhällsengagemang och miljöarbete. Dels finns mycket att vinna på att dela med sig av bolagsunika arbeten med dessa frågor, dels finns här möjligheter att tillsammans komma med förslag som kan genomföras i alla tre bolagen.
- Implementeringen av vår nya back office-funktion för banken är igång och kommer fortsätta under 2014. Det är en konkret förbättring som innebär billigare och bättre hantering av gemensamma system.
- Vid större händelser i något av SIV-bolagen, som ställer höga krav på skadehantering, ska kapaciteten tillfälligt kunna ökas via samarbeten. Exempelvis vid en större storm eller annan väderrelaterad händelse som drabbar många av våra kunder kan skadehandläggare från två eller alla tre bolagen hjälpas åt att hantera ärenden.
- Ett samordnat arbetssätt växer fram kring skaderegleringen, som ska vara på plats och igång under 2014.

Långsiktighet ligger naturligt för oss.

LÅNGSIKTIGA LÖSNINGAR är självklara i vår verksamhet. Både när det gäller vår kärnverksamhet och i vårt hållbarhetsarbete. Vi försöker ta hänsyn till miljö och klimat genom att följa frivilliga riktlinjer, involvera våra underleverantörer och utbilda samtliga medarbetare i miljö- och hållbarhetsfrågor. Dessutom är vårt skadeförebyggande arbete bra för både miljön och våra kunder.

När Länsförsäkringar Älvsborg började ta form för mer än 170 år sedan var miljö- och klimatfrågor inget som upptog vare sig våra eller våra kunders tankar. Naturens resurser tycktes outtömliga och de flesta bodde fortfarande naturnära och lantligt, med kretsloppstänkandet som en självklar del av livet. Idag vet vi

att naturresurser kan överanvändas och att planeten och miljön påverkas av vårt sätt att leva. Vi måste helt enkelt åter hitta en balans mellan det vi tar och det vi ger tillbaka.

Ett bolag som vårt kan självklart inte göra allt, men vår långa historia och vana att tänka långsiktigt är en bra grund för

att bidra med positiva förändringar för ett hållbart samhälle.

Hållbarhet med GRI-ramverket

För att effektivt kunna arbeta med och följa upp frågor som rör hållbar utveckling använder vi riktlinjer som är framtagna av Global Reporting Initiative. GRI är ett frivilligt ramverk för redovisning av arbete med hållbarhet i miljömässiga, sociala och ekonomiska frågor.

Riktade åtgärder och satsningar

Länsförsäkringar Älvsborg agerar både på egen hand och tillsammans med Länsförsäkringar AB för att förbättra miljön och öka hållbarheten. Exempelvis inleddes nyligen arbetet med att kvalitets- och miljösäkra de verkstäder vi använder för fordonsreparationer för våra försäkringskunder. Vi kallar programmet för LUPIN-PLÅT och det används vid alla upphandlingar av bilverkstäder. Ett annat exempel är vår pågående satsning för att minska pappersanvändningen. Det sker genom att vi erbjuder våra kunder e-faktura, gör fler digitala utskick och begränsar antalet utskrift på våra kontor. Genom Länsförsäkringsbolagens Forskningsfond stöder vi också forskning som bland annat riktar in sig mot hållbar materialanvändning och återvinning. Vår återvinningsförsäkring för lantbrukare har gett tydliga resultat genom att premiera återvinning och reducera mängden miljöfarligt avfall.

Utbildning för alla medarbetare

Med utgångspunkt i vår ISO 14001-certifiering genomgår alla anställda en utbildning i hur bolaget arbetar med miljöfrågor och hållbarhet. Utbildningen består av två

delar; en del handlar om hur vi jobbar internt och externt i bolaget och en generell del handlar om miljö- och hållbarhetsfrågor på en övergripande regional och global nivå.

Vi har dessutom egna miljömål som sätts och följs upp varje år för att lättare kunna se konkreta förbättringar inom verksamheten. Det egna arbetet med miljöbesparande och energieffektiva åtgärder innefattar sådant som samåkning och kollektiva färdssätt där det är möjligt, minskade utskrift, genomtänkta upphandlingar och miljökrav för våra underleverantörer. Vi erbjuder dessutom våra underleverantörer hjälp med att uppnå miljökraven.

Skadeförebyggande åtgärder gynnar miljön

Vårt omfattande skadeförebyggande arbete har många positiva effekter. Förutom att spara pengar och besvär för våra kunder och kunna hålla nere premienivåerna är miljön en klar vinnare. Att förebygga skador på allt från fordon till lantgårdar ökar livslängden och minskar energianvändningen och materialåtgången.

Långsiktiga affärer och hållbara lösningar.

Vi har servat våra kunder med trygghet och lokal service i över 170 år.
Genom att tänka långsiktigt och agera ansvarsfullt gör vi vårt bästa för att
våra kunder även i framtiden ska kunna leva goda och trygga liv i vårt område.

Nya kontor och vässad skadeorganisation.

DET HAR varit ett normalår inom privatsektorn på både försäkrings- och banksidan. Kundtillströmningen fortsätter starkt inom motor- och villahemförsäkringar. När det gäller bank är det framförallt på utlåningssidan som tillväxten sker. Två nya kontor förstärker vår lokala närvaro ytterligare och med ny skadeorganisation har vi bättre möjligheter att arbeta samlat och effektivt.

Under året har vi fortsatt att ta marknadsandelar på banksidan, trots att konkurrensen tydligt har ökat på den lokala marknaden. Vi har i hög grad byggt banken genom tillväxt på utlåningssidan vilket har varit mycket framgångsrikt. Under året har arbetet med att också växa ytterligare inom vår sparaaffär påbörjats och det kommer vi även att fokusera på framöver. Älvsborg är ett av de Länsförsäkringsbolag som har varit mest framgångsrika och därför har vi nu ett mycket gynnsamt läge att skapa kundförhållanden. Vi har påbörjat arbetet med att göra en strategisk förflyttning från volym och produkt mot relation och lönsamhet. Mycket av vår styrka ligger i helhetskonceptet – att vi kan erbjuda allt från huslån och fordonsförsäkringar till fastighetsförmedling och larm.

Nöjda kunder får ännu fler lokala kontor
Ser vi till våra försäkringskunder har vi återigen de mest nöjda kunderna enligt senaste branschmätningen från Svenskt Kvalitetsindex. Vi fortsätter också att plocka marknadsandelar, trots att vi redan i utgångsläget är dominerande inom flera marknader. Vår lokala närvaro har även den stärkts i och med öppnandet av två kontor – ett i Åmål och ett i Kinna. Hård konkurrens och kraftig prispress håller dock nere resultatet något även om vi har ett fortsatt stabilt överskott. Speciellt

fordonsförsäkringarna har gått bra, men även villahem där vi kan se en tillfredsställande uppgång.

Vi har också varit tacksamt förskonade från kraftiga oväder och andra väderrelaterade skador i vårt område. Generellt har skadenivån varit något högre än normalt, men snittet landar ändå på en rimlig nivå.

Samlat grepp om skadearbetet

Vår nya grupp för skadeförebyggande arbete inom bolaget har under hösten kommit igång mycket bra. Fokus ligger på vilabesiktningar och syftet är, förutom det uppenbara att förebygga skador, att se till att rätt försäkring och premienivå sätts för rätt objekt.

Under året har vi dessutom samlat skadeorganisationen i en enhet under Marknadsstöd i Vänersborg. Detta för att hålla ihop arbetet bättre och förbättra hela kedjan, från riskurval till leverans.

Tankar inför 2014

Nya villkor för vårt sparabegrepp inom GuldKund gäller från årsskiftet, vilket påverkar ungefär 17 000 kunder. Den största förändringen är att gränsen i sparadelen höjs något. Vår övertygelse är att merparten av våra kunder är bejänta av ett ökat privat sparande på lång sikt, såväl i pensionsfonder som i andra långsiktiga sparformer.

Inom bank- och livaffären har vi fortsatt fokus på att hålla nere kostnaderna. Tillammans med satsningen på större inlåning och sparande är förhoppningen att få en bättre förädling av våra befintliga kunder samt bli ännu vassare med personligt anpassade sparplaner.

Vi har alla förutsättningar att fortsätta attrahera kunder med bra produkter inom alla våra delar; bank, försäkring, fastighetsförmedling och larm. Med fortsatt hög kundnöjdhet och tillströmning av kunder inom så gott som samtliga produktområden ligger vi helt rätt i tiden. Lokala och kundnära tjänster med det stora bolagets kompetens att tillgå i alla delar. Det finns all anledning att hoppas på ett gynnsamt år även under 2014!

Ingemar Lindström, Chef Marknadsstöd - Skadeförsäkring

Rekordår för sakförsäkring och fortsatt nöjda kunder.

FÖRETAGSAFFÄREN har varit mycket framgångsrik för Länsförsäkringar Älvsborg. Av de tre produktdelarna sakförsäkring, liv och företagsbank utmärker sig framförallt sakaffären där 2013 får definieras som ett rekordår. Det beror både på ett bra skadeutfall och på mycket lyckad nyförsäljning. Vi har dessutom haft få annulationer, vilket tyder på att vi ligger rätt till när det gäller både villkor och premier.

Arbetet med företagsteam har visat sig framgångsrikt. Idén är att öka tillgängligheten för kunderna genom direkt tillgång till någon inom det team som arbetar med

just deras försäkringar. Ett arbete som stämmer väl överens med våra värderingar om att vara både lokala och nära. Också det faktum att vi fortsätter att öppna nya

lokala kontor ligger i linje med detta.

Våra företagskunder uttrycker tydligt sitt gillande över vår lokala närvaro och uppskattar det vi bidrar med till näringslivet och den lokala samhällsutvecklingen. När många av våra konkurrenter söker sig mot stordriftsfördelar och centraliserar så vässar vi istället våra unika egenskaper med närhet och kännedom om våra hemmamarknader.

Nöjdaste försäkringskunderna – igen!

Ett konkret kvitto på att vi lyckas uppfylla våra företagskunders behov är resultatet i mätningen från Svenskt kvalitetsindex. I 2013 års undersökning har vi ännu en gång de nöjdaste företagskunderna inom sakförsäkringar.

Franchisebolag med samlade affärer

Ett nytt franchisebolag har bildats inom försäkringssidan som samlar liv- och sakaffären med gemensamma resultatmål. Bolaget kommer i startskedet bestå av fyra säljare och två assistenter som ska verka i länets norra område. De startade sitt arbete vid årsskiftet och kommer att etablera sig under 2014. Franchisebolaget kompletterar det motsvarande team som sedan en tid verkar framgångsrikt vårt områdes södra delar.

Tillväxt på hög nivå i livaffären

Vi har under året också haft en hög tillväxttakt inom livaffären. Från ett tufft utgångsläge vid årets början har resultatet förbättrats markant och det ser fortsatt ljus ut inför nästa år. Utmaningen framåt ligger i att hjälpa våra kunder genom att erbjuda flytt till bättre produkter – från traditionellt, statiskt sparande mot ett mer fondbaserat.

Jenny Iodlovsky Norrby, Segmentsansvarig Företag

Det sker nu också en tydlig generationsväxling bland våra kunder, där många går i pension med ett traditionellt sparande i bagaget, medan en yngre generation ska börja pensionsspara. Här ser vi stora möjligheter att lyfta in våra moderna långsiktiga sparformer som ett naturligt val.

Lyckad Guldkväll

Under året anordnades en Guldkväll på Lorensbergsteatern för våra företagsguld-kunder, tillsammans med övriga SIV-bolag (Samverkan i Väst). Det var ett mycket lyckat och uppskattat evenemang där de som deltog bland annat fick lyssna till en föreläsning av före detta statsministern Göran Persson.

Tankar inför 2014

Inför 2014 ställs siktet framför allt in på att bibehålla den fina beståndsutvecklingen på försäkringssidan samt att få in nytt

kapital i banken via attraktiva sparformer. Med förbättrade system för överflyttningar av nya kunders produkter får våra företagssäljare också nya verktyg för att ta in kunder med nuvarande engagemang på andra håll.

I vår inviger vi officiellt vårt nya kontor i Åmål. Tillsammans med ett nytt franchisebolag med delvis egen styrning för vårt läns norra delar ökar vi ytterligare den lokala närvaron i området.

Arbetet med effektivare kundmöten fortsätter. Nu finns också upgraderat tekniskt stöd till hjälp för våra säljare, både under och efter kundmötet. Genom att använda digitala lösningar för enklare ärenden frigörs också mer tid till personlig rådgivning inför större beslut, som bolån och långsiktigt sparande. Det är viktigt att kunden själv får styra sina kontakter efter sina behov och önskemål. Våra lokala kontor är alltid öppna för dem som önska

prata med någon av våra rådgivare. Guld-kundskonceptet utvecklas vidare och målet är att få in ännu fler företag genom att bättre nå ut med budskapet om de många fördelar och förmåner som ingår i Guld-kund Företag.

Stabil tillväxt och fortsatta förbättringar.

ÅRET INOM lantbruksmarknaden har präglats av god försäljning, något högre skadetal än föregående år samt mycket bra beståndstillväxt med ökning i samtliga kommuner. Dessutom fortsätter det lyckosamma arbetet med Säker gård, där ytterligare 28 lantgårdar kunnat ansluta sig under året. Vi har också på ett bra sätt implementerat vårt nya arbetssätt med fokus på bra urval, bra bestånd och skadeförebyggande arbete.

Lantbruksmarknaden i Länsförsäkringar Älvsborg är fortsatt stabil. Försäljningen växte under året något från ett redan mycket högt bestånd och vi befäster där-

med vår starka ställning. Skademässigt har vi något högre skadekostnad än föregående år. Något som annars är särskilt glädjande är att vårt bestånd ökar med

runt fyra miljoner kronor och att ökningen är jämnt fördelad över hela vårt område. Anmärkningsvärt är att samtliga kommuner inom Länsförsäkringar Älvsborg ökar sina bestånd. Duktiga och engagerade lantbrukssäljare, bra försäkringsprodukter och villkor samt vår långa tradition i området är några av faktorerna som bidrar till vår fortsatt starka ställning.

Nya arbetsrutiner

Året har också haft starkt fokus på att införa tydligare rutiner kring vårt arbetssätt. Målet har varit att bättre styra urvalet för att hitta rätt balans i beståndet och att hålla nere skadorna genom noggrannare besiktningar. Arbetet med att inventera vårt bestånd och justera eventuella avvikelser i premier för försäkrade objekt har inte minst till syfte att rätt kunna prissätta våra produkter och ha möjlighet att erbjuda bra och prisvärda försäkringar även framöver.

Framgång med Säker gård & Säker person

Vårt framgångsrika arbete med projekten Säker Gård och Säker Person fortsätter. Under året kunde vi Säker Gård-certifiera ytterligare 28 gårdar i vårt område och vi är bland de tre främsta länsbolagen i landet när det gäller Säker Person. Därmed har våra lantbrukskunder generellt ett mycket bra skydd för såväl verksamheten som för sig själva och sina anställda.

Under året som gick upphörde det centrala samarbetsavtalet mellan Länsförsäkringar och LRF avseende Säker Gård. Det ger oss ökade möjligheter till egna initiativ och samarbeten, något vi redan påbörjat i och med att vi tillsam-

mans med Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän och Länsförsäkringar Skaraborg skapat en regional samrådsgrupp tillsammans med LRF.

Tankar inför 2014

Under 2014 inför vi ett nytt produktionslantbruksvillkor som ett resultat av den villkorsöversyn vi just har avslutat. Dessutom ser vi fram emot att åter kunna erbjuda vår Återvinningsförsäkring i en uppdaterad version och till en lägre kostnad. Vi har tecknat ett tvåårsavtal med Håll Sverige Rent och är glada över att ännu bättre kunna bidra till ett hållbart lantbruk genom att ta hand om miljöfarligt avfall samt skrot och öka återvinningen.

Slutligen hoppas vi att även 2014 förskonar oss från kraftiga oväder som kan vålla stora skador för oss och våra kunder.

Ove Lillestøl, Segmentsansvarig Lantbruk

Genom livets alla skeden.

Genom att ha allt samlat under samma tak - bank, försäkring, boende och larm - kan vi erbjuda våra kunder en unik helhet. Hos oss får de den hjälp de behöver. I stort som i smått, genom livets alla skeden.

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Älvsborg (org nr 562500-4337) avger härmed årsredovisning för räkenskapsåret 2013, bolagets 173:e verksamhetsår.

Koncernen

Koncernen består av moderbolaget Länsförsäkringar Älvsborg (562500-4337), samt de helägda dotterbolagen L Finans AB (556647-7716), Länsförsäkringar Älvsborg Förvaltnings AB (556664-7136), Vbg Säkerhet AB, f d Professional Security Bevakning i Borås AB (556439-0523), Älvsborgs Larmcentral AB (556754-0876) samt LF Fritid Holding AB (556805-6286). Moderbolaget är ett ömsesidigt bolag och har sitt säte i Vänersborg med adress Vallgatan 21, Box 1107, 462 28 Vänersborg.

Verksamhetsinriktning

Direkt försäkring
Länsförsäkringar Älvsborg, vars verksamhetsområde utgörs av 19 kommuner (gamla Älvsborgs län), erbjuder privatpersoner, lantbrukare och företag ett fullsortiment av sak- och livförsäkringar samt finansiella tjänster. Bolaget är marknadsledande inom ett flertal områden och försäkrar mer än 40 procent av hushållen.

Förmedlad affär

Djur- och livförsäkringar samt bank- och fondprodukter förmedlas till det av läns-

bolagen gemensamägda bolaget Länsförsäkringar AB (LFAB) med dotterbolag.

Mottagen affär

Bolaget deltar också i gemensamma återförsäkringsaffärer med övriga länsförsäkringsbolag.

Resultat och ekonomisk ställning

Volymutveckling

Premieintäkten i direkt försäkring har ökat med 56,3 (48,6) Mkr till 967,3 (911,0) Mkr. Länsförsäkringar Älvsborg har förmedlat liv- och pensionspremier till Länsförsäkringar Liv AB/Länsförsäkringar Fondliv AB på 376,8 (409,4) Mkr och premier till Agria på 19,9 (41,6) Mkr.

Den förmedlade affärsvolymen inom inlåning, fondsparande samt lån har ökat kraftigt och den totala affärsvolymen för bankprodukter uppgår vid årsskiftet till 13 902 (12 748) Mkr.

Premieintäkten för mottagen återförsäkring har uppgått till 153,2 (147,5) Mkr.

Ekonomiskt resultat

Koncernens sammanlagda resultat av försäkrings- och finansrörelsen inklusive förändringar i övervärden av tillgångar men före återbäring, dispositioner och skatt uppgick till 479,1 (249,9) Mkr. Årets resultat efter skatt blev 364,5 (243,2) Mkr. Återbäring lämnas med 26,1 (27,6) Mkr.

I direkt försäkring uppgick resultatet till 61,4 (80,8) Mkr. Förmedling av banktjänster gav ett underskott på -26,4 (-17,3)

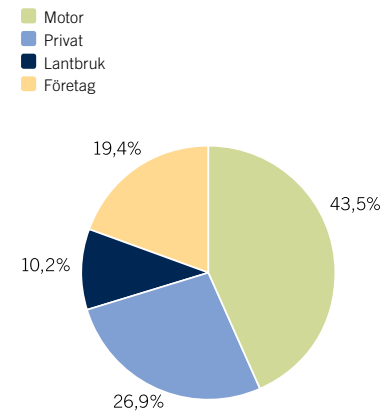
Mkr och förmedling av livprodukter ett underskott på -12,4 (-11,3) Mkr.

Mottagen affär

Den mottagna återförsäkringen består av andelar i ett för länsförsäkringsbolagen gemensamt återförsäkringssystem. Den omfattar affär från övriga länsförsäkringsbolag och internationell affär.

Premieintäkten i den mottagna affären uppgår till 153,2 (147,5) Mkr och resultatet blev 22,9 (23,7) Mkr.

Premieintäkt för direkt försäkring uppdelad på marknadsområden

Kapitalförvaltning

Länsförsäkringar Älvsborg har i huvudsak gett uppdraget av den löpande förvaltningen till externa förvaltare. För den strategiska placeringsinriktningen svarar

styrelsen. Den totala kapitalavkastningen blev 11,9 (6,1) procent.

Aktier

Andelen aktier/aktiefonder vid årsskiftet, exklusive aktierna i LFAB, uppgick till 36,8 (31,6) procent av de totala placerings-tillgångarna. Aktieinnehavet är mestadels placerat i svenska och västeuropeiska aktier/aktiefonder och värdeförändringen har varit mycket god under året. Avkastningen blev 25,4 (9,5) procent.

Aktierna i det med övriga länsförsäkringsbolag gemensamägda bolaget LFAB uppgick till 22,3 (23,1) procent av de totala placeringstillgångarna och värdeförändringen blev 5,0 (3,3) procent. Den totala avkastningen på aktieportföljen blev 17,3 (6,7) procent.

Räntebärande värdepapper

Förvaltningen av räntebärande papper ligger i allt väsentligt hos Handelsbanken och avkastningen blev 1,3 (4,5) procent.

Dotterbolag

Via Länsförsäkringar Älvsborg Förvaltnings AB äger Länsförsäkringar Älvsborg en stor post i fastighetsbolaget Humlegården Fastigheter AB, som äger fastigheter framförallt i Stockholms innerstad.

Länsförsäkringar Älvsborgs andel i Humlegården uppgår till 15,7 % och värdestegringen blev under året 57,2 (47,3) Mkr.

L Finans AB verkar som ett kreditmarknadsbolag med företagsmarknad som inriktning. Det redovisade resultatet är 8,8 (7,5) Mkr efter eliminering av koncerninterna transaktioner.

Älvsborgs Larmcentral AB har under verksamhetsåret präglats av en stark expansiv utveckling med tjänsteutbud inom larmövervakning och skadejour. Rörelseresultatet för verksamheten är -4,0 (-9,7) Mkr efter eliminering av koncerninterna transaktioner.

Inkråmet, avtal och personal, i Vbg Säkerhet AB (f d Professional Security Bevakning i Borås AB) såldes 2011-07-01 till

Securitas Sverige AB. Företaget bedrev i huvudsak bevakningsuppdrag i Sjuhäradsområdet. Bolaget har försatts i likvidation 2013-10-29, vilken skall vara avklarad under 2014.

Driftkostnader och personal

Koncernens totala driftkostnader uppgick till 185,5 (175,9) Mkr och utgjorde därmed 19,7 (19,7) procent av bolagets premieintäkt f.e.r.

För uppgifter avseende bolagets personal och löner hänvisas till not 33.

Risker i verksamheten

För uppgifter avseende risker i verksamheten, utöver nedanstående redovisning, se not 2.

Försäkringsrisker

Bolagets direkta försäkringsrörelse innehåller ett välbalanserat bestånd. Risken är begränsad genom återförsäkring. Den högsta kostnad som kan falla på bolaget vid enskild skada är 10,0 Mkr.

För katastrofskador har Länsbolagsgruppen ett gemensamt återförsäkrings-skydd där Länsförsäkringar Älvsborgs andel maximalt kan uppgå till 15 procent

av bolagets konsolideringskapital exklusive värdet på LFAB:s aktier.

I mottagen affär bedömer vi att den största risken är engagemanget i Nordiska Kärnförsäkringspoolen. Maximal ansvarighet per skadehändelse uppgår för koncernens del till 2,0 MEuro.

Kreditrisk

Bolaget förmedlar lån till Länsförsäkringar Bank AB. Eventuella kreditförluster på sådana lån kan återföras på bolaget intill 80 procent av befarade förluster dock högst vad som motsvarar bolagets samtliga framtida provisionsersättningar

Förslag till resultatdisposition

Moderbolaget

Föregående års disponibla vinstmedel i moderbolaget 1 070 458 605,50 kr, har i enlighet med bolagsstämman beslut avsatts till balanserat resultat.

Till bolagsstämmans förfogande står:

- balanserade vinstmedel 1 065 914 089,50 kr
- årets resultat 306 920 400,99 kr

Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman att

- i ny räkning balansera 1 372 834 490,49 kr

Resultaträkning

TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE, TKR	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2013	2012	2013	2012
Premieintäkter f.e.r.					
Premieinkomst	3	1 146 610	1 081 288	1 146 610	1 081 288
Premier för avgiven återförsäkring		-176 817	-166 333	-176 817	-166 333
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-26 085	-22 762	-26 085	-22 762
Summa premieintäkter f.e.r.		943 708	892 193	943 708	892 193
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	36 140	37 626	36 140	37 626
Försäkringsersättningar f.e.r.					
Utbetalda försäkringsersättningar					
Före avgiven återförsäkring	5	-720 491	-690 373	-720 491	-690 373
Återförsäkrares andel	5	72 779	66 557	72 779	66 557
Förändring i Avsättning för oreglerade skador					
Före avgiven återförsäkring		-112 316	-30 468	-112 316	-30 468
Återförsäkrares andel		47 213	2 949	47 213	2 949
Summa försäkringsersättningar f.e.r.		-712 815	-651 335	-712 815	-651 335
Driftskostnader f.e.r.	6	-185 495	-175 880	-182 765	-173 987
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat före återbäring		81 538	102 604	84 268	104 497
Återbäring	26	-22 833	-21 682	-22 833	-21 682
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		58 705	80 922	61 435	82 815
ICKE-TEKNISK REDOVISNING					
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		58 705	80 922	61 435	82 815
Kapitalavkastning	7				
Kapitalavkastning, intäkter	8	74 554	96 236	70 260	92 784
Kapitalavkastning, kostnader	9	-10 404	-10 525	-10 404	-18 153
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	10	424 123	134 955	366 680	87 627
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	10	-14 910	0	-14 910	0
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen	4	-36 140	-37 626	-36 140	-37 626
Summa kapitalavkastning		437 223	183 040	375 486	124 632
Övriga intäkter	6	129 714	118 330	90 702	84 573
Övriga kostnader	6	-169 337	-154 049	-129 488	-113 207
Summa övriga intäkter och kostnader		-39 623	-35 719	-38 786	-28 634
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		456 305	228 243	398 135	178 813
Bokslutsdispositioner					
Förändring av säkerhetsreserv		0	0	550	-77 474
Resultat före skatt		456 305	228 243	398 685	101 339
Skatt på årets resultat	11	-91 849	14 985	-91 765	-6 789
Årets Resultat		364 456	243 228	306 920	94 550
RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT FÖR KONCERNEN					
Periodens resultat enligt ovan		364 456	243 228	306 920	94 550
Övrigt totalresultat		0	0	0	0
Summa övrigt totalresultat för perioden, netto efter skatt		364 456	243 228	306 920	94 550

Balansräkning

TILLGÅNGAR, TKR	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31
Placeringstillgångar					
Byggnader och mark					
Rörelsefastigheter	12	38 020	38 265	0	0
Förvaltningsfastigheter	12	2 378	2 378	41 378	41 378
Placeringar i koncernföretag, dotterbolag	13				
Aktier och andelar		0	0	446 299	446 299
Lån		0	0	50 000	50 000
Andra finansiella placeringstillgångar	14				
Aktier och andelar	15	3 364 408	2 840 558	2 587 662	2 121 033
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	16	863 431	898 524	863 431	898 524
Övriga lån	17	10 014	9 740	10 014	9 740
Övriga finansiella placeringstillgångar		1 643	1 643	1 643	1 643
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		6 792	6 495	6 792	6 495
		4 286 686	3 797 603	4 007 219	3 575 112
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar					
Avsättning för oreglerade skador	18	294 684	247 471	294 684	247 471
Fordringar					
Fordringar avseende direkt försäkring	19	38 073	41 341	38 073	41 341
Fordringar avseende återförsäkring		15 678	4 347	15 678	4 347
Kundfordran avseende terminsbetald premie		231 764	219 741	231 764	219 741
Övriga fordringar	20	123 022	133 004	77 698	71 496
		408 537	398 433	363 213	336 925
Andra tillgångar					
Materiella tillgångar	21	10 051	8 533	10 045	8 282
Kassa och bank		177 543	147 764	101 085	87 716
		187 594	156 297	111 130	95 998
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter					
Förutbetalda anskaffningskostnader	22	4 044	4 096	4 044	4 096
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		4 267	1 727	4 267	1 727
		8 311	5 823	8 311	5 823
Summa tillgångar		5 185 812	4 605 627	4 784 557	4 261 329

EGET KAPITAL OCH SKULDER, TKR	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31
Eget kapital					
Reserver		763 822	764 251	190 348	190 348
Balanserade vinstmedel inkl årets resultat		1 934 523	1 569 638	1 372 834	1 070 459
		2 698 345	2 333 889	1 563 182	1 260 807
Säkerhetsreserv	23	0	0	947 150	947 700
Försäkringstekniska avsättningar					
Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	24	445 377	419 292	445 377	419 292
Avsättning för oreglerade skador	25	1 388 281	1 275 965	1 388 281	1 275 965
Avsättning för återbäring och rabatter	26	38 413	43 113	38 413	43 113
		1 872 071	1 738 370	1 872 071	1 738 370
Andra avsättningar					
Pensioner	27	18 099	20 602	18 099	20 602
Skulder					
Uppskjuten skatt	28	412 088	375 809	203 715	125 315
Övriga skulder	29	48 725	57 730	43 856	47 308
		460 813	391 539	247 571	172 623
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter					
Förutbetalda premier		109 063	97 094	109 063	97 094
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		27 421	24 133	27 421	24 133
		136 484	121 227	136 484	121 227
Summa eget kapital och skulder		5 185 812	4 605 627	4 784 557	4 261 329
POSTER INOM LINJEN					
I Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser	30	1 577 387	1 490 899	1 577 387	1 490 899
II Övriga ställda panter och jämförliga säkerheter		Inga	Inga	Inga	Inga
III Ansvarsförbindelser					
I egenskap av ägare till 10,9 (10,9) procent i Humlegården HB ansvarighet för detta bolags förbindelser.					
Borgen lämnat för Älvsborgs Larmcentral ABs räkning		-	-	7 000	7 000
Bolaget har ansvar för kreditförluster (LF Bank) upp till 80 procent av konstaterade förluster, dock högst vad som motsvarar bolagets samtliga framtida provisionersättningar.		78 724	65 878	78 724	65 878
IV Åtaganden		Inga	Inga	Inga	Inga

Femårsöversikt

RESULTAT, KONCERNEN, MKR	2013	2012	2011	2010	2009
Premieintäkter f.e.r.	943,7	892,2	848,8	818,3	822,1
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	36,1	37,6	48,4	45,9	43,3
Försäkringsersättningar f.e.r.	-712,8	-651,3	-617,7	-747,1	-625,3
Driftskostnader f.e.r.	-185,5	-175,9	-183,7	-177,8	-193,0
Tekniskt resultat före återbäring	81,5	102,6	95,8	-60,7	47,1
Återbäring	-22,8	-21,7	-30,6	-43,7	-49,4
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen	58,7	80,9	65,2	-104,4	-2,3
Finansrörelsens resultat	437,2	183,0	-81,3	219,5	458,1
Övriga intäkter/kostnader	-39,6	-35,7	-32,1	-58,1	-42,3
Resultat före dispositioner och skatt	456,3	228,2	-48,2	57,0	413,5
Årets resultat	364,5	243,2	-22,8	49,2	304,8
EKONOMISK STÄLLNING					
Placeringstillgångar verkligt värde	4 279,9	3 791,1	3 558,9	3 563,2	3 384,3
Premieinkomst f.e.r.	969,8	915,0	874,1	819,0	822,9
Försäkringstekniska avsättningar f.e.r.	1 577,4	1 490,9	1 455,3	1 441,8	1 366,6
Konsolideringskapital					
Beskattat eget kapital	2 698,3	2 333,9	2 090,7	2 113,4	2 048,3
Uppskjuten skatt	412,1	333,8	354,7	380,2	364,0
Summa konsolideringskapital	3 110,4	2 667,7	2 445,3	2 493,6	2 412,3
Nyckeltal Försäkringsrörelsen					
Skadeprocent f.e.r. %	75,5	73,0	72,8	91,3	76,1
Driftkostnadsprocent f.e.r. %	19,7	19,7	21,6	21,7	23,5
Totalkostnadsprocent f.e.r. %	95,2	92,7	94,4	113,0	99,6
Direkt affär					
Skadeprocent brutto %	75,1	67,4	68,5	93,9	71,7
Driftkostnadsprocent brutto %	18,8	18,7	19,0	19,6	20,3
Totalkostnadsprocent brutto %	93,9	86,1	87,5	113,5	92,0
Kapitalförvaltning					
Direktavkastning %	0,9	1,8	1,8	2,1	2,2
Totalavkastning %	11,9	6,1	-0,7	8,1	15,2
Ekonomisk ställning					
Konsolideringsgrad % ¹	320,7	291,6	279,8	304,5	293,1
Kapitalbas	3 049,2	2 609,1	2 379,7	2 424,5	2 355,7
Erforderlig solvensmarginal	173,7	166,3	164,5	159,3	147,3
Kalkylräntesats %	2,5	2,75	3,5	4,0	4,0
Kalkylräntesats för trafik- och olycksfallsaffären %	2,25	2,5	3,25	2,75	2,75

Koncernen Länsförsäkringar Älvsborg tillämpar sedan 2010 sk full IFRS i koncernen.
¹ Konsolideringskapital i procent av premieinkomsten för egen räkning.

Resultatanalys

Direktförsäkring av svenska risker									
SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS TEKNISKA RESULTAT, TKR	Not	Totalt 2013	Sjuk- och olycksfall	Hem, villa, fritidshus	Företag, lantbruk, fastighet	Motorfordon	Trafik	Summa direkt förs sv risker	Mottagen åter- försäkring
Premieintäkt f.e.r.	A	943 708	28 423	187 862	171 712	248 331	154 141	790 469	153 239
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen		36 140	4 188	4 983	7 494	4 212	9 080	29 957	6 183
Försäkringsersättningar f.e.r	B	-712 815	-19 723	-161 333	-103 217	-190 716	-131 579	-606 568	-106 247
Driftskostnad f.e.r.		-182 765	-2 464	-27 284	-41 355	-44 576	-36 823	-152 502	-30 263
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat före återbäring		84 268	10 424	4 228	34 634	17 251	-5 181	61 356	22 912
Återbäring		-22 833	-1 982	-9 650	-11 201	0	0	-22 833	0
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		61 435	8 442	-5 422	23 433	17 251	-5 181	38 523	22 912
Avvecklingsresultat									
Avvecklingsresultat brutto		-11 485	6 404	-5 356	23 629	-1 196	-34 966	-11 485	0
Återförsäkrares andel		36 697	6 324	-12	1 198	2 128	27 059	36 697	0
Avvecklingsresultat f.e.r.		25 212	12 728	-5 368	24 827	932	-7 907	25 212	0
Försäkringstekniska avsättningar									
Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		445 377	14 266	112 544	114 447	120 693	81 754	443 704	1 673
Avsättning för oreglerade skador		1 388 281	172 127	95 720	188 691	46 579	540 066	1 043 183	345 098
Avsättning för återbäring		38 413	2 904	15 686	19 823	0	0	38 413	0
Summa försäkringstekniska avsättningar		1 872 071	189 297	223 950	322 961	167 272	621 821	1 525 301	346 770
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar									
Avsättningar för oreglerade skador		294 684	35 608	15 389	46 247	3 324	194 116	294 684	0

NOTER TILL RESULTATANALYS, TKR	Totalt 2013	Sjuk- och olycksfall	Hem, villa, fritidshus	Företag, lantbruk, fastighet	Motorfordon	Trafik	Summa direkt förs sv risker	Mottagen åter- försäkring
Not A								
Premieintäkt f.e.r.	943 708	28 423	187 862	171 712	248 331	154 141	790 469	153 239
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	1 146 610	31 401	237 225	289 242	259 029	175 048	991 945	154 665
Premier för avgiven återförsäkring	-176 817	-2 556	-41 602	-113 883	-2 464	-16 312	-176 817	0
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	-26 085	-422	-7 761	-3 647	-8 234	-4 595	-24 659	-1 426

Not B								
Försäkringsersättningar f.e.r.	-712 815	-19 723	-161 333	-103 217	-190 716	-131 579	-606 568	-106 247
Utbetalda försäkringsersättningar	-647 712	-30 010	-146 356	-103 751	-192 596	-92 627	-565 340	-82 372
Före avgiven återförsäkring	-720 491	-34 209	-164 393	-146 253	-195 213	-98 051	-638 119	-82 372
Återförsäkrares andel	72 779	4 199	18 037	42 502	2 617	5 424	72 779	0
Förändring i avsättning för oreglerade skador	-65 103	10 287	-14 977	534	1 880	-38 952	-41 228	-23 875
Före avgiven återförsäkring	-112 316	10 608	-15 201	-8 887	1 095	-76 056	-88 441	-23 875
Återförsäkrares andel	47 213	-322	224	9 420	785	37 106	47 213	0

Förändring i eget kapital

Rapport över förändringar i eget kapital, Tkr

MODERBOLAGET	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital		Summa eget kapital
	Reservfond	Uppskrivningsfond	Balanserade vinstmedel	Årets resultat	
Ingående balans 2012-01-01	9 200	181 148	1 086 810	-106 811	1 170 347
Omföring föregående års resultat			-106 811	106 811	0
Totalresultat					
Årets resultat	0	0	0	94 550	94 550
Summa övrigt totalresultat	0	0	0	94 550	94 550
Transaktioner med koncernbolag					
Koncernbidrag	0	0	-5 550	0	-5 550
Skatteeffekt av koncernbidrag	0	0	1 460	0	1 460
Summa transaktioner med koncernbolag	0	0	-4 090	0	-4 090
Utgående balans 2012-12-31	9 200	181 148	975 909	94 550	1 260 807
Ingående balans 2013-01-01	9 200	181 148	975 909	94 550	1 260 807
Omföring föregående års resultat	0	0	94 550	-94 550	0
Totalresultat					
Årets resultat	0	0	0	306 920	306 920
Summa övrigt totalresultat	0	0	0	306 920	306 920
Transaktioner med koncernbolag					
Koncernbidrag	0	0	-5 827	0	-5 827
Skatteeffekt av koncernbidrag	0	0	1 282	0	1 282
Summa transaktioner med koncernbolag	0	0	-4 545	0	-4 545
Utgående balans 2013-12-31	9 200	181 148	1 065 914	306 920	1 563 182

KONCERNEN	Reserver	Balanserat resultat	Summa eget kapital
Ingående balans 2012-01-01	666 401	1 569 638	2 333 889
Årets resultat	0	243 228	243 228
Övrigt totalresultat			
Förändring obeskattade reserver	60 430	-60 430	0
Justering pga ändrad skattesats	37 420	-37 420	0
Summa övrigt totalresultat	97 850	-97 850	0
Summa totalresultat	97 850	145 378	243 228
Utgående balans 2012-12-31	764 251	1 569 638	2 333 889
Ingående balans 2013-01-01	764 251	1 569 638	2 333 889
Årets resultat	0	364 456	364 456
Övrigt totalresultat			
Förändring obeskattade reserver	-429	429	0
Summa övrigt totalresultat	-429	429	0
Summa totalresultat	-429	364 885	364 456
Utgående balans per 2013-12-31	763 822	1 934 523	2 698 345

Kassaflödesanalys

Belopp i Tkr

DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	Koncernen		Moderbolaget	
	2013	2012	2013	2012
Premieinbetalningar	1 146 610	1 081 288	1 146 610	1 081 288
Inbetalningar från kunder	38 885	33 529	0	0
Utbetalningar av premier till återförsäkrare	-176 817	-166 333	-176 817	-166 333
Skadeutbetalningar	-652 561	-621 065	-652 561	-621 065
Inbetalningar från återförsäkrare avseende återförsäkrares andel av utbetalda försäkringsersättningar	65 465	61 770	65 465	61 770
Inbetalningar avseende provisioner	103 971	92 293	103 971	92 293
Utbetalningar till leverantörer och anställda	-451 187	-433 669	-418 205	-406 507
Utlåning bankverksamhet	1 451	24 516	0	0
Erhållen ränta bankverksamhet	5 701	5 116	0	0
Utbetald ränta bankverksamhet	-1 066	-1 546	0	0
Skatteutbetalningar	-7 351	-319	-5 946	-289
Återbäring	-27 532	-36 332	-27 532	-36 332
Placeringsverksamheten				
Förvärv av:				
aktier och andelar	-68 291	-151 384	-68 291	-151 384
Avyttring av:				
obligationer och andra räntebärandevärdepapper	24 225	94 597	24 225	94 597
byggnad och mark	0	50	0	50
Ränteinbetalningar	21 715	32 226	21 715	32 226
Erhållna utdelningar	9 634	30 017	9 634	30 017
Fastighetsöverskott/-underskott	2 936	2 520	2 936	2 520
Kassaflöde från den löpande verksamheten	35 788	47 274	25 204	12 850
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-6 009	0	-6 009	0
Avyttring av materiella anläggningstillgångar	0	1 502	0	1 502
Förvärv av dotterbolag/rörelse	0	-13 454	0	-563
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-6 009	-11 952	-6 009	939
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN				
Lämnade aktietillskott/koncernbidrag	0	0	-5 826	-18 442
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	0	0	-5 826	-18 442
Årets kassaflöde från verksamheten	29 779	35 322	13 369	-4 652
Likvida medel vid årets början	147 764	112 442	87 716	92 369
Likvida medel vid årets slut, moderbolaget	101 085	87 716	101 085	87 716
Likvida medel vid årets slut, dotterbolagen	76 458	60 048	0	0
Summa likvida medel vid årets slut, koncernen	177 543	147 764	101 085	87 716

1 REDOVISNINGSPRINCIPER

1. Allmän information

Denna års- och koncernredovisning avges per 31 december 2013 och avser Länsförsäkringar Älvsborg, ömsesidigt försäkringsbolag med säte i Vänersborg. Adressen till huvudkontoret är Vallgatan 21, Vänersborg och organisationsnummer är 562500-4337. Styrelsen har den 6 mars 2014 godkänt denna årsredovisning för offentliggörande. Koncernens huvudsakliga verksamhet beskrivs i förvaltningsberättelsen.

Grunder för upprättandet av redovisningen

Lagar och regler i koncernen

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) och IFRIC-tolkningar sådana de antagits av EU. Vid upprättande har också den svenska Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag, FFFS 2008:26 med tvingande tillägg i FFFS 2009:12 som gäller från och med 1 januari 2010 samt Rådet för finansiell rapportering, RFR, rekommendation RFR 1 kompletterande redovisningsregler för koncerner tillämpats.

Att upprätta rapporter i överensstämmelse med ovan kräver användning av en del viktiga uppskattningar för redovisningsändamål. Vidare krävs att ledningen gör vissa bedömningar vid tillämpningen av redovisningsprinciperna. De områden som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse för årsredovisningen anges nedan.

Viktiga uppskattningar och antaganden för redovisningsändamål

Bolaget gör uppskattningar och antaganden om framtiden. De uppskattningar för redovisningsändamål som blir följden av

dessas kommer, definitionsmässigt, sällan att motsvara det verkliga resultatet. Det är främst beräkningen av försäkringstekniska avsättningar och värderingen av placeringstillgångar som innebär en betydande risk för väsentliga justeringar i redovisade värden för tillgångar och skulder under nästkommande räkenskapsår vilket behandlas i huvuddrag nedan.

a) Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar beräknas med metoder som innebär att olika antaganden görs. Särskilt för den del av avsättningarna som avser inträffade men ej rapporterade skador finns en osäkerhet i det verkliga utfallet, se vidare om risker i Not 2.

b) Verkligt värde på finansiella instrument

Försäkringsföretaget värderar merparten av sina finansiella tillgångar till verkligt värde. Verkligt värde på finansiella instrument som inte handlas på en aktiv marknad fastställs med hjälp av värderingstekniker. Bolaget väljer ut ett flertal metoder och gör antaganden som huvudsakligen baseras på de marknadsvillkor som föreligger på respektive balansdag, se vidare i avsnittet Finansiella instrument.

c) Verkligt värde på byggnader och mark

Verkligt värde på byggnader och mark beräknas med metoder som innebär att olika antaganden görs, se vidare i avsnitt Övriga tillgångar.

Valuta

Funktionell valuta är svenska kronor som även utgör rapporteringsvalutan för moderbolaget och för koncernen. Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på balansdagen. Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningar redovisas över resultaträkningen.

Rapporterna presenteras i tusental svenska kronor (tkr), om inte annat anges. Samtliga belopp är, om inte annat anges, avrundade till närmaste tusental.

Ändringar i redovisningsprinciper och upplysningar

Nya och ändrade standarder som tillämpas av koncernen.

Nedan anges de standarder som koncernen tillämpar för första gången för räkenskapsår som börjar 1 januari 2013 och som har väsentlig inverkan på koncernens finansiella rapporter.

- Ändrad IAS 1 Utformning av finansiella rapporter. (Presentation av övrigt totalresultat). Ändringen avser hur poster inom övrigt totalresultat ska presenteras. Posterna ska delas upp i två kategorier; dels poster som har omförts eller kan omföras till årets resultat dels poster som inte kan omföras till årets resultat. Poster som har omförts eller kan omföras är ex omräkningsdifferenser och vinster/förluster på kassaflödessäkringar. Poster som inte kan omföras är omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner och omvärderingar enligt omvärderingsmetoden för immateriella och materiella tillgångar. Ändringen ska tillämpas för räkenskapsår som påbörjas från och med 1 juli 2012 med retroaktiv verkan.
- Ändrad IFRS 7 Finansiella instrument: Upplysningar. Ändringen avser nya upplysningskrav för kvittning av finansiella tillgångar och skulder. Ändringen ska tillämpas på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2013 eller senare med retroaktiv tillämpning.

- IFRS 13 Värdering till verkligt värde. En ny enhetlig standard för mätning av verkligt värde samt förbättrade upplysningskrav. Standarden ska tillämpas framåtriktat på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2013 eller senare.

- Ändrad IAS 12 Inkomstskatter avseende värdering av skatt på förvaltningsfastigheter. Ändringen innebär en presumtion att förvaltningsfastigheter, som

värderas till verkligt värde, kommer att realiseras genom försäljning. Enligt denna ansats ska uppskjuten skatt normalt värderas baserat på den skattesats som gäller vid försäljningen av fastigheten. Ändringen ska enligt EU tillämpas från 1 januari 2013.

- Ändrad IAS 19 Ersättningar till anställda. Ändringen innebär att den så kallade ”korridorsmetoden” försvinner. Aktuariella vinster och förluster ska redovisas i övrigt totalresultat. Avkastning som beräknas på förvaltningstillgångar ska baseras på diskonteringsräntan som används vid beräkning av pensionsförpliktelsen.

Skillnad mellan verklig och beräknad avkastning avseende förvaltningstillgångar ska redovisas i övrigt totalresultat. Observera att definitionen av aktuariella vinster och förluster har ändrats enligt följande: utgörs av förändringar av nuvärdet av förmånsbestämda förpliktelser som härrör från a) erfarenhetsbaserade justeringar (effekterna av skillnader mellan tidigare aktuariella antaganden och vad som faktiskt inträffat) och b) effekterna av ändringar av aktuariella antaganden. Denna ändrade definition bör beskrivas. Vad som inkluderas i ”Omvärdering av en förmånsbestämd nettoskuld/tillgång” som redovisas i övrigt totalresultat, det vill säga a) aktuariella vinster/förluster b) avkastning på förvaltningstillgångarna exklusive belopp som ingår i räntenettet på den förmånsbestämda nettoskulden/tillgången och c) varje föränd-

ring i effekten av tillgångstaket, exklusive belopp som ingår i räntenettet på den förmånsbestämda nettoskulden/tillgången bör beskrivas. Ändringarna ska tillämpas på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2013 eller senare med retroaktiv tillämpning.

- Årliga förbättringar av IFRSs (2009-2011) – Förtydliganden och ändringar avseende IFRS 1, IAS 1, IAS 16, IAS 32, IAS 34. Ändringarna ska tillämpas på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2013 eller senare.

Beslutade men ännu ej tillämpade standarder

Vid upprättandet av koncernredovisningen per 31 december 2013 finns det standarder och tolkningar som publicerats men ännu inte trätt i kraft. Nedan följer en preliminär bedömning av den påverkan som införandet av dessa standarder och uttalanden kan få på Länsförsäkringar Älvsborgs finansiella rapport.

- IFRS 9 Financial Instruments avses ersätta IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. Datum för obligatorisk första tillämpning har inte beslutats, men IASB har beslutat att detta inte kommer att bli innan den 1 januari 2017. IASB har publicerat de tre första delarna av vad som kommer att utgöra den slutliga IFRS 9. Den första delen behandlar klassificering och värdering av finansiella tillgångar. De kategorier för finansiella tillgångar som finns i IAS 39 ersätts

i IFRS 9 av två kategorier, där värdering sker till verkligt värde eller upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde används för instrument som innehas i en affärsmodell vars mål är att erhålla de kontraktuella kassaflödena; vilka ska utgöra betalningar av kapitalbelopp och ränta på kapitalbeloppet vid specificerade datum.

Övriga finansiella tillgångar redovisas till verkligt värde och möjligheten att tillämpa ”fair value option” som i IAS 39 ska behållas. Förändringar i verkligt värde ska redovisas i resultatet, med undantag för värdeförändringar på egetkapitalinstrument som inte innehas för handel och för vilka initialt val görs att redovisa värdeförändringarna i övrigt totalresultat. Värdeförändringar på derivat i säkringsredovisning påverkas inte av denna del av IFRS 9, utan redovisas tillsvidare i enlighet med IAS 39.

- IFRS 10 ”Koncernredovisning” bygger på redan existerande principer då den identifierar kontroll som den avgörande faktorn för att fastställa om ett företag ska inkluderas i koncernredovisningen. Standarden ger ytterligare vägledning för att bistå vid fastställandet av kontroll när detta är svårt att bedöma. Koncernen avser att tillämpa IFRS 10 för det räkenskapsår som börjar 1 januari 2014 och har ännu inte utvärderat den fulla effekten på de finansiella rapporterna.

- IFRS 11 ”Samarbetsarrangemang”, fokuserar på de rättigheter och skyldigheter som parterna i en gemensam verksamhet har snarare än på den juridiska formen av arrangemanget. Det finns två typer av samarbetsarrangemang, gemensamma verksamheter och joint ventures. Gemensamma verksamheter uppkommer då en part i en gemensam verksamhet har direkt rätt till tillgångarna och åtagande för skulderna i ett samarbetsarrangemang. I ett sådant arrangemang ska tillgångar, skulder, intäkter och kostnader redovisas utifrån innehavarens andel av dessa. Ett joint venture är ett samarbetsarrangemang genom vilket de par-

ter som har gemensamt bestämmande inflytande över arrangemanget har rätt till nettotillgångarna i arrangemanget. Joint ventures redovisas enligt kapitalandelsmetoden, klyvningsmetoden är inte längre tillåten.

- IFRS 12 ”Upplysningar om andelar i andra företag” omfattar upplysningskrav för dotterföretag, samarbetsarrangemang, intresseföretag och ej konsoliderade strukturerade företag. Koncernen avser att tillämpa IFRS 12 för det räkenskapsår som börjar 1 januari 2014 och har ännu inte utvärderat den fulla effekten på de finansiella rapporterna.

2. Konsolideringsprinciper

Dotterbolag

Dotterbolag är företag som står under ett bestämmande inflytande från Moderbolaget. Bestämmande inflytande innebär direkt eller indirekt en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Vid bedömningen om ett bestämmande inflytande föreligger, beaktas potentiella röstberättigande aktier som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras. Dotterföretag redovisas enligt förvärvsmetoden.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och orealiserade

vinster eller förluster som uppkommer från interna transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen.

3. Intäkter och kostnader

Intäkter hänförliga från försäkringsavtal behandlas under avsnittet Redovisning av försäkringsavtal. Intäkter från finansrörelsen behandlas under Finansiella instrument.

Intäkter för förmedling av liv-, bank- och fondtjänster

Bolaget erbjuder/förmedlar ett brett utbud av försäkring inom livområdet samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB och dess helägda dotterbolag. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna och erhåller ersättning för detta. Intäkterna redovisas i det icke-tekniska resultatet under Övriga intäkter. Intäkterna redovisas i den takt de tjänas in, dvs när tjänsten utförts.

Driftskostnader

Driftskostnader avseende fastighetsförvaltning och övrig kapitalförvaltning redovisas under Kapitalförvaltning, kostnader. Driftskostnader avseende skadereglering redovisas under Försäkringsersättningar och övriga administrativa kostnader under posten Driftskostnader.

De totala driftskostnaderna avser

både direkta och indirekta kostnader och funktionsindelas i not 6.

4. Finansiella instrument

Finansiella tillgångar

Finansiella tillgångar klassificeras i kategorierna Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen och Lånefordringar och kundfordringar. Klassificeringen är beroende av för vilket syfte den finansiella tillgången förvärvades. Klassificeringen av de finansiella tillgångarna har fastställts vid det första redovisningstillfället.

a) Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen är finansiella tillgångar som initialt identifierats att tillhöra denna kategori, utom för derivat som per definition innehas för handel. Tillgångar i denna kategori utgörs av aktier i andra företag än intresse- och koncernföretag och av obligationer och andra räntebärande värdepapper samt derivat.

Kapitalförvaltningens verksamhet utvärderas löpande på basis av verkliga värden, vilket gör att bolaget har som princip att hänföra ovan nämnda placerings-tillgångar till denna kategori.

b) Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte är deri-

vat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. Dessa finansiella tillgångar utgörs av övriga fordringar samt övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter.

c) Redovisning och värdering

Köp och försäljningar av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen – det datum då företaget förbinder sig att köpa eller sälja tillgången. Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas första gången till verkligt värde, medan hänförliga transaktionskostnader redovisas i resultaträkningen. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och försäkringsföretaget har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten. Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas efter anskaffningstidpunkten till verkligt värde. Lånefordringar och kundfordringar redovisas initialt till verkligt värde inklusive transaktionskostnader och därefter till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

Vinster och förluster till följd av förändringar i verkligt värde avseende kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen, resultatredovisas i den period då de uppstår och ingår i resultaträkningens poster Orealiserade vinster respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Utdelningsintäkter från värdepapper i kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas i resultaträkningen i Kapitalavkastning, vinster när försäkringsföretagets rätt att erhålla betalning har fastställts.

Ränta på låne- och kundfordringar redovisas i resultaträkningen som en del av Kapitalavkastning, intäkter.

Verkligt värde för noterade värdepapper baseras på aktuella köpkurser. Om

marknaden för en finansiell tillgång inte är aktiv (och för onoterade värdepapper), fastställer företaget verkligt värde genom att tillämpa värderingstekniker såsom användning av information avseende nyligen gjorda transaktioner på armlängds avstånd, hänvisning till verkligt värde för ett annat instrument som i allt väsentligt är likvärdigt, analys av diskonterade kassaflöden och optionsvärderingsmodeller. Härvid används i så stor utsträckning som möjligt marknadsinformation medan företagsspecifik information används i så liten utsträckning som möjligt.

Bolagets aktieinnehav i LFAB har värderats till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas till de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde. I det fall aktiernas verkliga värde, beräknat enligt en kassaflödesmetod, uppgår till ett lägre belopp än substansvärdet, så redovisas aktierna till detta verkliga värde.

d) Nedskrivning av finansiella tillgångar redovisade till upplupet anskaffningsvärde

En bedömning görs per varje balansdag om det finns objektiva bevis för att en finansiell tillgång eller grupp av tillgångar förlorat i värde. En finansiell tillgång eller grupp av tillgångar har förlorat i värde, och nedskrivning görs, bara om det finns objektiva belägg att de förlorat i värde som resultat av en eller flera händelser som inträffat efter det att tillgången först redovisades och detta påverkar framtida förväntade kassaflöden från den finansiella tillgången eller från gruppen av finansiella tillgångar och denna påverkan kan uppskattas med rimlig säkerhet.

Finansiella skulder

Finansiella skulder klassificeras som kategorierna Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträk-

ningen och Övriga finansiella skulder. Klassificeringen är beroende av för vilket syfte den finansiella skulden förvärvades. Klassificeringen av de finansiella skulderna har fastställts vid det första redovisningstillfället.

a) Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Finansiella skulder som är värderade till verkligt värde via resultaträkningen är finansiella skulder som initialt identifierats till denna kategori, utom för derivat som innehas för handel. Förändring i verkligt värde redovisas i resultaträkningen ingår i Orealiserade vinster respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Värdering sker till verkligt värde med transaktionskostnaderna redovisade i resultaträkningen.

b) Övriga finansiella skulder

Övriga finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde och avser posterna övriga skulder samt upplupna kostnader och förutbetalda intäkter. Övriga finansiella skulder redovisas initialt till verkligt värde inklusive transaktionskostnader och därefter till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

Redovisning av kapitalavkastning

a) Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

Den totala kapitalavkastningen redovisas i det icke-tekniska resultatet. En del av den totala kapitalavkastningen förs till tekniskt resultat för försäkringsrörelsen baserat på försäkringsrörelsens genomsnittliga försäkringstekniska avsättningar för egen räkning. Den överförda kapitalavkastningen har beräknats på halva premieintäkten f.e.r. och på medelvärdet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador f.e.r. under året. Som räntesats tillämpas genomsnittet av procenttalen för de senaste fem åren för den totala kapitalavkastningen. Den till försäkringsrörelsen överförda räntan uppgår dock högst till den

i resultaträkningen redovisade totala kapitalavkastningen för aktuellt år och lägst till ett belopp som motsvarar årsgenomsnittet av 60-dagars statsskuldväxlar omräknat till effektiv ränta. Det innebär för räkningsåret att en räntesats på 2,5 procent har tillämpats. Trafik- och olycksfallsaffären har tillförts en ränta på 2,25 procent.

b) Kapitalavkastning intäkter respektive kostnader
Posterna kapitalavkastning intäkter respektive kostnader avser resultat från placeringstillgångar. Posterna omfattar hyresintäkter respektive driftskostnader för byggnader och mark (brutto), utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter respektive räntekostnader (brutto), valutakursresultat (netto), av- och nedskrivningar samt realisationsresultat (netto).

c) Orealiserade vinster respektive förluster
Under Orealiserade vinster respektive förluster redovisas förändringar i verkligt värde för placeringstillgångar, netto per tillgångsslag. Sådana förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursresultat under Kapitalavkastning. Vid försäljning av placeringstillgångar utgör realiserat resultat skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde och tidigare års orealiserade värdeförändringar förs om som en justeringspost under orealiserade vinster respektive förluster. Upplupen/förutbetalad ränta för räntebärande värdepapper ingår inte i det orealiserade resultatet.

d) Realiserade vinster respektive förluster
För placeringstillgångar som värderats till anskaffningsvärde utgör realiserat resultat skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde. För placeringstillgångar som värderats till verkligt värde utgör realiserat resultat skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet upplupet anskaffningsvärde och för övriga placeringstillgångar det

historiska anskaffningsvärdet. Tidigare orealiserade värdeförändringar redovisas som en justeringspost under posterna Orealiserade vinster respektive förluster. Realisationsresultat på andra tillgångar än placeringstillgångar redovisas som Övriga intäkter respektive kostnader.

5. Övriga tillgångar
Immateriella tillgångar
Immateriella tillgångar i form av datorprogram som förvärvats av koncernen redovisas till anskaffningsvärde minus ackumulerade av- och nedskrivningar. Tillkommande utgifter för aktiverade immateriella tillgångar redovisas som en tillgång i balansräkningen endast då de ökar de framtida ekonomiska fördelarna för den specifika tillgången till vilka de hänför sig. Alla andra utgifter kostnadsförs när de uppkommer. Förväntad nyttjandeperiod för balanserade utvecklingsutgifter är fem år.

Goodwill utgörs av det belopp varmed anskaffningsvärdet överstiger det verkliga värdet på koncernens andel av det förvärvade dotterföretagets identifierbara nettotillgångar vid förvärvstillfället. Goodwill på förvärv av dotterföretag redovisas som immateriella tillgångar. Goodwill testas årligen för att identifiera eventuellt nedskrivningsbehov och redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade nedskrivningar. Nedskrivningar av goodwill återförs inte. Vinst eller förlust vid avyttring av en enhet inkluderar kvarvarande redovisat värde på den goodwill som avser den avyttrade enheten.

Byggnader och mark
Förvaltningsfastigheter innehas i syfte att generera avkastning och rörelsefastigheter för att brukas i den egna verksamheten. Förvaltningsfastigheter värderas till verkligt värde, där värdeförändringen redovisas i resultaträkningen. Rörelsefastigheter redovisas enligt omvärderingsmetoden i enlighet med IAS 16. Verkligt värde baseras på årliga värderingar utförda av externa oberoende vär-

deringsföretag. För att fastställa värdet har både kasseflödesmetoden och ortsprismetoden använts.

Rörelsefastigheter skrivs av enligt reglerna för komponentavskrivning. Detta innebär att fastigheternas verkliga värde delas upp i ett antal komponenter som skrivs av under olika förväntade nyttjandeperioder. Rörelsefastigheter värderas till verkligt värde på balansdagen. Mellanskillnaden mellan redovisat värde efter avdrag för avskrivningar, och verkligt värde, redovisas mot omvärderingsreserven. Om det verkliga värdet på balansdagen leder till en värdeminskning, minskas i första hand tillgångens del av omvärderingsreserven. Eventuellt överskjutande behov av nedjustering av fastighetens värde redovisas som en nedskrivning i resultaträkningen.

Rörelsefastigheternas uppdelning i komponenter har huvudindelningen byggnader och mark. Ingen avskrivning sker på komponenten mark vars nyttjandeperiod bedöms som obegränsad. Följande huvudgrupper av komponenter som ligger till grund för avskrivningen på byggnader har identifierats:

Stomme	100 år
Yttertak, fasad, fönster	50 år
Stomkompletteringar, innerväggar	40 år
Installationer, värme, el, VVS, ventilation	40 år
Inre ytskikt, maskinell utrustning	20 år

Avskrivningsmetod och nyttjandeperiod omprövas vid varje års slut.

Hyresintäkter redovisas under Kapitalavkastning, intäkter och fastighetskostnader under Kapitalavkastning, kostnader.

Materiella tillgångar
Materiella tillgångar avser främst kontorsinventarier. Inventarierna redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Avskrivningarna redovisas i resul-

taträkningen linjärt under den förväntade nyttjandeperioden under Driftskostnader. Förväntad nyttjandeperiod är 5 år.

6. Redovisning av försäkringsavtal
Försäkringsavtal redovisas i enlighet med IFRS 4. Enligt IFRS 4 ska endast sådana kontrakt som överför betydande försäkringsrisk mellan försäkringsgivare och försäkringstagare redovisas som försäkring. Kontrakt som inte överför tillräcklig risk redovisas som antingen finansiella instrument (lån) eller serviceavtal. Enligt de kontrakt som Länsförsäkringar Älvsborg tecknat utgår olika belopp vid försäkringsfall, beroende på skadans omfattning och kontraktstyp. Även i de fall ersättningen är liten i absoluta tal, är beloppet betydande i relation till det belopp som utbetalas om den försäkrade händelsen inte inträffar (då ingen ersättning utgår). Samtliga Länsförsäkringar Älvsborgs försäkringskontrakt har därför bedömts överföra tillräckligt mycket risk för att de ska klassas som försäkring enligt definitionen i IFRS 4.

Premier och försäkring ersättningar
a) Premieinkomst/intäkt
Som Premieinkomst redovisas den totala bruttopremien för direkt och mottagen återförsäkring som inbetalts eller kan tillgodoföras företaget för försäkringsavtal där försäkringsperioden påbörjats före räkningsårets utgång.

Med bruttopremie menas den avtalsbestämda premien för hela försäkringsperioden efter avdrag för sedvanliga kundrabatter. Annullationer reducerar premieinkomsten så snart beloppet är känt, Premieinkomst redovisas exklusive skatter och andra avgifter som belastar försäkringspremien.

Premieintäkten motsvarar den del av premieinkomsten som är intjänad. Ej intjänad premie sätts av till Avsättning för ej intjänade premier.

b) Utbetalda försäkring ersättningar
Som utbetalda försäkring ersättningar redovisas utbetalningar till försäkringsta-

gare under räkningsåret på grund av försäkringsavtal eller inträffade försäkrings-skador, oberoende av när skadan inträffat.

Försäkringstekniska avsättningar
Försäkringstekniska avsättningar utgörs av avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker, avsättning för oreglerade skador och motsvarande förpliktelser enligt ingångna försäkringsavtal samt avsättning för återbäring. Alla förändringar i försäkringstekniska avsättningar redovisas över resultaträkningen.

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risk

Avsättningen för ej intjänade premier och kvardröjande risker avser att täcka den förväntade skade- och driftskostnaden under den återstående löptiden på ingångna försäkringskontrakt. Avsättningen beräknas normalt strikt tidsproportionellt, så kallad pro rata temporisberäkning. Om premienivån bedöms vara otillräcklig för att täcka de förväntade skade- och driftskostnaderna för skadereglering, förstärks de med ett tillägg för kvardröjande risker (nivå-tillägg). Denna bedömning innefattar bl.a. uppskattningar av framtida skadefrekvenser och andra faktorer som påverkar behovet av nivå-tillägg.

Avsättning för oreglerade skador
Avsättningen för oreglerade skador ska täcka de förväntade framtida utbetalningarna för samtliga inträffade skador, inklusive de skador som ännu inte rapporteras till bolaget, så kallad IBNR-avsättning. Avsättningen inkluderar även kostnader för skadereglering samt förväntad kostnadsökning. Uppskattningen av avsättningsbehovet görs för de flesta skador med statistiska metoder och då i huvudsak med Chain-ladder metoden. Det mest väsentliga antagandet som ligger till grund för dessa metoder är att historiska utfall kan användas för beräkning av framtida skadekostnader. För de större skadorna och för skador med komplicerade ansvarsförhållanden görs en

individuell bedömning. Avsättningarna för oreglerade skador är väsentliga för en bedömning av bolagets redovisade resultat och ställning, eftersom en avvikelse mot faktiska framtida utbetalningar resulterar i ett avvecklingsresultat som redovisas kommande år. En redogörelse för bolagets avvecklingsresultat återfinns i resultatanalysen. Risker för en felaktig avsättning kommenteras vidare i not 2.

Förlustprovning
Tillräckligheten i de försäkringstekniska avsättningarna prövas löpande och per varje balansdag. De avsättningar som gjorts för oreglerade skador och ej intjänade premier undersöks då var för sig. Avsättningen för oreglerade skador grundar sig på beräknade framtida ersättningsutflöden. Prognoserna över avsättningsbehovet görs med vedertagna aktuariella metoder. Metoderna beaktar nulägesbedömningar av alla avtalsenliga kassaflöden och av andra hänförliga kassaflöden, exempelvis skaderegleringskostnader. De framtida kassaflödena har beräknats utan diskontering. Om provningen visar att de redovisade avsättningarna minskat med det redovisade värdet på förutbetalda anskaffningskostnader inte är adekvat redovisas förändringen i resultaträkningen.

Tillräckligheten i avsättningen för ej intjänade premier testas per verksamhetsgren och försäkringsklass. Eventuell otillräcklighet som iakttas i premieansvaret, korrigeras genom att bokföra en avsättning för kvardröjande risker. Förändringen i avsättningen för kvardröjande risk redovisas över resultaträkningen.

Återförsäkring

Kostnader för återförsäkring redovisas i resultaträkningen under kostnadsposten Premier för avgiven återförsäkring. Premier för mottagen återförsäkring redovisas under intäktsposten Premieinkomst. Den del av risken för vilken återförsäkring teknats redovisas i balansräkningen som Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar. Kontroller för att fastställa eventuella nedskrivningsbehov avseende denna post genomförs löpande och per balansdagen. Nedskrivningsbehov föreligger när det bedöms som sannolikt att återförsäkraren inte kommer att infria sina åtaganden enligt återförsäkringsavtalen.

Förutbetalda anskaffningskostnader

Försäljningskostnader och andra anskaffningskostnader som direkt och indirekt har ett samband med tecknande av nya och förnyelse av existerande försäkringsavtal tas upp som en tillgång. Alla andra kostnader kostnadsförs när de uppstår. Aktivering sker endast i det fall det finns en vinstmarginal som minst täcker anskaffningskostnaderna. Förutbetalda anskaffningskostnader periodiseras på ett sätt som svarar mot periodiseringen av ej intjänade premier och uppgår till 12 månader.

Återbäring och rabatter

Återbäring lämnas år då resultatet medger detta. Bolagets styrelse beslutar vid varje enskilt tillfälle om förutsättningarna för återbäring. Utbetalning sker alltid perioden efter bokslutstillfället och redovisas i balansräkningen som skuld under rubriken försäkringstekniska avsättningar. I resultaträkningen och resultatanalysen

redovisas återbäring på raden för återbäring och rabatter. Se not 26.

Fordringar och skulder avseende försäkringsavtal

Fordringar och skulder avseende försäkringsavtal värderas till upplupet anskaffningsvärde och redovisas i balansräkningen under Fordringar och Skulder avseende direktförsäkring och återförsäkring, återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar samt depåer från återförsäkrare, se även avsnitt Återförsäkring.

7. Andra Redovisningsprinciper av betydelse

Avsättningar och eventalförpliktelser

En avsättning redovisas i balansräkningen när en befintlig legal eller informell förpliktelse föreligger som en följd av en inträffad händelse och det också är troligt att regleringen av denna förpliktelse kommer att kräva ett utflöde av ekonomiska resurser vars storlek kan uppskattas tillförlitligt. Om effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, diskonteras det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar, och om det är lämpligt, de risker som är förknippade med förpliktelsen.

En eventalförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser. Detta sker även när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen, såvida inte den underliggande transaktionen redovisas direkt mot eget kapital då även den tillhörande skatteeffekten redovisas direkt mot eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur redovisade värden på tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Ersättningar till anställda

Från och med 1 januari 2008 gäller ett nytt tjänstepensionsavtal för försäkringsbranschen. Den nya FTP-planen har två avdelningar. Avdelning 1 omfattar anställda som är födda 1972 och senare. Den premiebestämda pensionen för dessa personer beräknas på utbetald bruttolön. Premien är 4,5 % upp till 7,5 inkomstbasbelopp. På inkomster över det beloppet är premien 30 %. De anställda som tillhör avdelning 2 har förmånsbestämd pension. Den pensionsgrundande inkomsten består av den fasta månadslönen x 12,3. Premien uppgår till max 35 % av den anställdes lön inklusive förmåner. Pensionskostnaden avser den kostnad som påverkat årets resultat. Förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer för ersättningar efter avslutad anställning redovisas som en kostnad i resultaträkningen när de uppstår. Anställda i Länsförsäkringar Älvsborg födda 1955 eller tidigare har enligt kollek-

tivavtal rätt att gå i pension vid 62-65 års ålder. De som väljer att utnyttja denna möjlighet får för tiden mellan vald och ordinär pensionsålder ca 70 % av slutlönen.

Kostnader för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas endast om företaget är bevisligen förpliktigt, utan realistisk möjlighet till tillbakadragande, av en formell detaljerad plan att avsluta en anställning före den normala tidpunkten. När ersättningar erbjuds för att uppmuntra frivillig avgång, redovisas en kostnad om det är sannolikt att erbjudandet kommer att accepteras och antalet anställda som kommer att acceptera erbjudandet tillförlitligt kan uppskattas.

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls.

En avsättning för förväntade kostnader för vinstandels- och bonusbetalningar redovisas när en rättslig eller informell förpliktelse att göra sådana betalningar till följd av att tjänster erhållits från anställda föreligger och denna förpliktelse kan beräknas tillförlitligt.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen har upprättats enligt direkt metod. I kassaflödet avseende den löpande verksamheten redovisas dels kassaflöde från försäkringsrörelsen och dels kassaflöde från placeringsverksamheten. Som likvida medel redovisas Kassa och bank.

Leasing

Samtliga leasingkontrakt klassificeras såsom operationell leasing. Betalningar som görs under leasingtiden kostnadsförs linjärt över leasingperioden och redovisas under Driftskostnader. Försäkringsföretaget leasar vissa materiella anläggningstillgångar samt hyresavtal avseende lokaler, bilar, skrivarutrustning.

8. Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolaget tillämpar så kallad lagbe-gränsad IFRS, vilket innebär att inter-

nationella redovisningsstandarder tillämpas i den utsträckning det är möjligt enligt svensk lagstiftning på redovisningsområdet. Den finansiella rapporteringen för moderbolaget följer Lag om årsredovisning i Försäkringsföretag (ÄRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag, FFFS 2008:26 med tvingande tillägg i FFFS 2009:12 som gäller från och med 1 januari 2010 samt Rådet för finansiell rapportering, RFR 2.3 redovisning för juridiska personer. Då koncernen följer full IFRS kommer redovisningsprinciperna i moderbolaget till vissa delar att skilja sig från de redovisningsprinciper som tillämpas i koncernen.

Nedan anges de skillnader som är väsentliga för moderbolaget.

Aktier och andelar i koncernföretag och intresseföretag

Aktier och andelar i koncernföretag och intresseföretag redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar. Erhållna utdelningar redovisas som intäkter i den utsträckning de härrör från vinstmedel som intjänats efter förvärvet. Utdelningar som överstiger dessa vinstmedel betraktas som en återbetalning av investeringar och reducerar andelens redovisade värde.

När det finns en indikation på att aktier och andelar minskat i värde görs en beräkning av återvinningsvärdet. Är detta lägre än det redovisade värdet görs en nedskrivning. Nedskrivningar redovisas som Kapitalavkastning, kostnader.

Skatter

I moderbolaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncern redovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Koncernbidrag och aktieägartillskott

Koncernbidrag och aktieägartillskott redovisas i enlighet med uttalandet från Rådet

för finansiell rapportering (UFR 2). Aktieägartillskott förs direkt mot eget kapital hos mottagaren och aktiveras i aktier och andelar hos givaren, i den mån nedskrivning ej erfordras. Koncernbidrag redovisas enligt ekonomisk innebörd, vilket innebär att koncernbidrag som lämnats och erhållits i syfte att minimera koncernens totala skatt redovisas direkt mot balanserade vinstmedel efter avdrag för dess aktuella skatteeffekt. Koncernbidrag som är att jämföra med en utdelning redovisas som en utdelning. Det innebär att erhållet koncernbidrag och dess aktuella skatteeffekt redovisas över resultaträkningen. Lämnat koncernbidrag och dess aktuella skatteeffekt redovisas direkt mot balanserade vinstmedel. Koncernbidrag som är att jämföra med aktieägartillskott redovisas, med beaktande av aktuell skatteeffekt, hos mottagaren direkt mot balanserade vinstmedel. Givaren redovisar koncernbidraget och dess aktuella skatteeffekt som investering i andelar i koncernföretag, i den mån nedskrivning ej erfordras.

Byggnader och mark

I moderbolaget redovisas byggnader och mark som används i den egna verksamheten som förvaltningsfastigheter.

2 RISKER OCH RISKHANTERING

Inledning

Bolagets resultat beror dels av försäkringsverksamheten och de försäkringsrisker som hanteras där, dels av placeringsverksamheten och finansiella risker. Risk och riskhantering är därför en central del av verksamheten i Länsförsäkringar Älvsborg. Denna not omfattar en beskrivning av försäkringsföretagets riskhanteringsorganisation samt kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker och finansiella risker. Ytterligare specifikation av riskhanteringsorganisationen ges i bolagsstyrningsrapporten i denna årsredovisning.

Mål, principer och metoder för bolagets riskhantering

Syftet med bolagets riskhanteringsorganisation är att identifiera, mäta och styra samtliga risker som företaget är exponerat för, både försäkringsrisker och finansiella risker. Ett viktigt syfte är också att tillse att bolaget har en betryggande solvens i förhållande till de risker företaget är exponerat för.

Bolagets sätt att hantera risktagandet bygger på tydligt definierade ansvarsområden och väl fungerande processer och kan beskrivas på följande sätt:

Ansvaret för bolagets riskarbete ligger hos styrelsen som årligen beslutar om bolagets övergripande styrdokument, exempelvis affärsplan, policy och riktlinjer för kapitalförvaltning och skuldtäckning. Styrelsen får löpande rapportering av hur bolagets risker utvecklas via ett flertal olika rapporter. Arbetsordningen för styrelsen finns beskriven i ett särskilt styrdokument. Styrelsen granskar och kvalitets-säkrar bolagets interna styrning vad gäller finansiell rapportering, riskhantering och riskkontroll, regelefterlevnad och övrig intern styrning. I bolagets interna kontrollfunktion finns även en riskkontrollansvarig som ansvarar för att identifiera och beskriva bolagets olika riskområden, vilket löpande rapporteras till styrel-

sen. Det finns även en complianceansvarig som ger stöd åt bolaget att arbeta enligt gällande regler och bistår organisationen vid utformning av interna styrdokument, bevakar förändringar i de externa regelverken samt uppföljning av regelefterlevnaden i bolaget. Även denna funktion rapporterar löpande till styrelsen.

Styrelsen har även ett utskott till sitt förfogande, ersättningsutskottet som bereder ersättningsbeslut avseende VD:s lön. Styrelsen fattar därefter beslut i frågan.

Säkerhets- och riskarbetet är även samordnat med motsvarande funktioner inom LFAB. Bolaget har också ett väl utvecklat kvalitets- och miljöledningssystem, vars syfte till stor del är att hantera och begränsa bolagets risktagande på dessa områden.

Rapportering av risk

Bolaget har en beräkningsmodell för att mäta totalrisk. I beräkningen ingår att mäta risk för följande risktyper; försäkringsrisk, placeringsrisk, motpartsrisk, operativ risk och affärsrisk. Det totala riskbeloppet ställs sedan i relation till bolagets kapital (konso-lideringskapital). Bolagets styrelse får en riskrapport fyra gånger per år där det framgår hur de olika riskerna utvecklats över tiden samt hur relationen mellan risk och kapital har utvecklats.

Bolaget är styrt av en mängd legala krav. I Sverige är det Finansinspektionen som är tillsynsmyndighet för de finansiella bolagen. Varje kvartal rapporterar bolaget in uppgifter om bland annat kapitalbas och solvens. Från och med 2007 rapporterar även bolaget in uppgifter enligt det så kallade trafikljussystemet. Trafikljussystemet är ett stresstest som görs för att kontrollera att bolaget klarar av sina åtaganden även i perioder med kraftiga rörelser på de finansiella

marknaderna. Bolaget uppfyllde med god marginal de minimikrav som ställts av myndigheterna.

Risker i försäkringsverksamheten

Försäkringsrisker består av teckningsrisk, reservrisk och katastrofrisk. Innebörden i dessa begrepp och bolagets generella metoder för att hantera dessa båda typer av risker beskrivs nedan.

Koncentrationen av försäkringsrisk före och efter återförsäkring för Länsförsäkringar Älvsborgs koncessionsområde, i relation till typen av risk är summerad nedan, knutna till summan av avsättningarna (brutto och netto efter återförsäkring). Se tabellen ”Typ av risk” nedan.

Teckningsrisk

Teckningsrisken är risken att skade- och driftskostnaderna för ännu ej inträffade skador inte täcks av premieintäkten. Teckningsrisken innehåller dels en genuin osäkerhet om det faktiska utfallet av varje enskilt försäkringsavtal, dels osäkerhet om den ingående totala avsättningen för ännu ej inträffade skador på redan ingångna försäkringsavtal tillsammans med den under nästa år intjänade premien på årets försäljning kommer att visa sig vara tillräcklig för att täcka skade- och driftskostnader som kommer att belöpa på nästa räkenskapsår. Osäkerheten om utfallet av årets försäljning kan uppkomma genom att den prissättningsprocess som bolaget utvecklat skulle kunna innehålla brister. Ett exempel är att bolagets tarifferings- och premiekalkylmodeller kan vara felspecificerade, eller att de bygger på felaktiga antaganden. Ett annat att bolagets konkurrensbevakning eller omvärldsanalys fallerar. Oavsett orsak kan sådana fel

leda till moturval, och ett sämre försäkringstekniskt resultat än planerat.

Reservsättningsrisk

Reservsättningsrisk är risken för att avsättningen för oreglerade skador inte räcker för att reglera inträffade skador. Den hanteras främst genom utvecklade aktuariella metoder och en noggrann kontinuerlig uppföljning av anmälda skador.

Bolaget redovisar diskonterade avsättningar för oreglerade skador i trafikförsäkring. Detta innebär att bolaget även har en ränterisk inbyggd i de försäkringstekniska avsättningarna som kommenteras under rubriken ”Ränterisk”.

Katastrofrisk

Bolagets verksamhetsområde är i första hand begränsat till före detta Älvsborgs län, vilket innebär att de risker bolaget tecknat är koncentrerade till en förhållandevis liten region. Detta medför en relativt stor risk att flera enskilda försäkringar blir skadedrabbade vid en större skada som exempelvis en brand eller stormskada. Främst är det olika typer av egendomsförsäkring (exempelvis fastighets-, lantbruk/skogs- och villaförsäkring) som är särskilt känslig för denna geografiska koncentration.

Genom det i nästa avsnitt beskrivna interna riskutbytet är bolaget också exponerat för katastrofskador som inträffar i de övriga länsbolagen. Åtagandet är bolagets enskilt största risk och utgör ett belopp som motsvarar 15% av koncernens konso-lideringskapital. Det inträder då gruppens externa katastrofskydd är uttömt.

Riskhantering i skadeförsäkringsrörelsen

Bolaget tecknar såväl direkt skadeförsäkring som mottagen skadeåterförsäkring inom områdena sjukdom och olycksfallsförsäkring, egendom, ansvar, motorfordon och trafikförsäkring samt mottagen livåterförsäkring.

För att reducera försäkringsrisken finns olika metoder. Riskminskning med

avseende på osäkerheten i enskilda försäkringsavtal åstadkommes dels genom diversifiering, det vill säga genom att utöka portföljen med avtal som är oberoende av varandra, dels genom att säkerställa en i organisationen väl förankrad väldokumenterad prissättningsprocess, så att premien i varje enskilt avtal motsvarar den faktiska riskexponeringen. För att säkerställa detta görs inom ramen för prissättningsprocessen löpande uppföljning av tariffer och vid behov görs även justeringar av dessa. Därutöver är huvudmetoden för styrning av teckningsrisker den affärsplan som utformas årligen och fastställs av styrelsen. Bolaget upprättar även detaljerade interna riktlinjer (riskurvalsregler) för att säkerställa en riktig bedömning och kvantifiering av den risk som tecknas. Riskurvalsreglerna revideras löpande av respektive avdelningschef. Ett viktigt led i detta är även besiktning av nya och befintliga risker. Riskurvalsreglerna anger också kvantitativa gränser för hur stor exponeringen maximalt får vara inom olika riskområden (limiter). I riktlinjerna fastställs inom vilka försäkringsklasser, storlekar, geografiska områden och sektorer där bolaget är villigt att exponera sig för risk. På så sätt säkerställs en lämplig fördelning inom portföljen. Alla sakförsäkringskontrakt löper på högst ett år med en inbyggd rättighet för bolaget att avböja förlängning, eller att ändra villkor och förutsättningar vid förlängning. För att ytterligare begränsa riskerna i försäkringsrörelsen deltar bolaget i ett riskutbyte tillsammans med de 22 övriga länsbolagen i länsbolagsgruppen. Hanteringen av riskutbytet administreras inom det gemensamt ägda bolaget LFAB. Riskutbytet innebär att de deltagande bolagen begränsar sina åtaganden i försäkringsavtalen upp till vissa, av styrelsen - per riskslag - fastställda belopp (självbehåll), per skada, per händelse och totalt per skadeår. Den högsta kostnad som kan belasta bolaget vid enskild skada är 10 miljoner kronor. Återförsäkringen tar alltså sikte på att begränsa bolagets kostnad

för egen räkning, i första hand per enskild skada, i andra hand per händelse, och i tredje hand för det totala årsresultatet.

Den del av skadekostnaden som överstiger självbehållet, netto efter återvinning från de skydd som Länsförsäkringar AB i sin tur upphandlat på den externa återförsäkringsmarknaden för skadorna som omfattas av riskutbytet, sprids ut över länsbolagen och Länsförsäkringar AB, med fastställda andelar, som beror på affärsvolym, valda självbehåll och historiskt skadeutfall. Återförsäkringsprogrammen ger, med undantag för vissa risker, ett automatiskt skydd och kapacitet att teckna risker upp till vissa beloppsgränser (teckningsmaximaler). Risker som inte omfattas av den automatiska kapaciteten återförsäkras på marknaden för fakultativ återförsäkring. Programmen gäller kalenderårsvis. De förnyas eller omförhandlas varje år.

Skyddet för trafikskador är anpassat till begränsningarna i Trafikskadelagen. För skador som inträffat utomlands i länder med obegränsat ansvar finns en tilläggsförsäkring som ger ett obegränsat skydd.

Det externa katastrofskyddet är 7 miljarder per händelse. För katastrofskador som överstiger 7 miljarder kronor har det under verksamhetsåret funnits ett internt återförsäkringsskydd inom länsförsäkringsgruppen som omfattar ytterligare 3 miljarder kronor.

Risken att bolaget av misstag tecknar en risk som i sin helhet, eller till en del, inte täcks av bolagets återförsäkringsprogram, är en processrisk, och är ett exempel på risk som definitionsmässigt hör hemma under rubriken ”Operativa risker”.

Premie- och reservrisken är störst i skadeportföljer med lång avvecklingstid, det vill säga avtal där de stora utbetalningarna tenderar att komma först många år framåt i tiden. Detta är särskilt märkbart inom trafik-, sjuk- och olycksfallförsäkring, vilka tillsammans utgör en relativt stor andel av bolagets avsättning för oreglerade skador.

När det gäller trafikskador tillkommer även osäkerhet om den framtida kostnads-

utvecklingen på grund av att förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut i efterhand kan påverka hur trafikförsäkringen belastas med kostnader.

Utvecklingen av bolagets avsättning för oreglerade skador följs upp löpande genom analys av avvecklingsresultatet, dvs. en uppföljning av hur väl föregående års skadereserver räcker till att täcka kostnaden för inträffade skador. Dessa genomgångar innebär att alla skadehandläggare går igenom sina oreglerade skador och kontrollerar att den kvarvarande reserven är tillräcklig för att slutreglera skadan.

I mottagen affär bedömer vi att den största risken är vårt engagemang i Nordiska Kärnförsäkringspoolen. Maximal ansvarighet per skadehändelse uppgår för bolagets del till 2,0 miljoner Euro.

Känslighet för risker hänförliga till försäkringsavtal

Avsättningarna för skadeförsäkringar är

känsliga för förändringar i de väsentliga antaganden som antytts ovan. Känsligheten för förändringar av några av dessa antaganden är svår att kvantifiera, exempelvis förändringen i regleringen av trafikförsäkringen. Tabellen ”Antagande” nedan visar indikationer på hur faktorer kan påverka bolagets försäkringstekniska avsättningar, resultat före skatt samt eget kapital.

Faktiska skadeanspråk jämfört med tidigare uppskattningar

Tidigare års skattningar av skadekostnader för enskilda skadeår utgör ett mått på bolagets förmåga att förutse den slutliga skadekostnaden. Tabellen ”Skadekostnadsutveckling - brutto” nedan visar kostnadsutvecklingen för skadeåren 2008-2013 för direkt försäkring före återförsäkring.

Finansiell risk

Länsförsäkringar Älvsborg är exponerat

mot en rad olika finansiella risker genom sina finansiella tillgångar, återförsäkringstillgångar och försäkringsskulder. Den huvudsakliga finansiella risken är främst att investeringarna inte uppgår till samma summa som åtagandena för försäkringsavtalen. De viktigaste riskkomponenterna är marknadsrisk, motpartsrisk (kreditrisk) och likviditetsrisk. I detta avsnitt kommer känsligheten att presenteras genom olika känslighetsanalyser.

Marknadsrisk

Förändringar i räntesatser, valutakurser, aktiekurser, fastighetspriser och råvarupriser påverkar marknadsvärdena för finansiella tillgångar och skulder. Marknadsrisken är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i dessa marknadspriser.

För Länsförsäkringar Älvsborgs del är det aktiekurs- och ränterisk som är de

ANTAGANDE, MKR	Försäkr tekniska avsättningar, brutto	Resultat före skatt	Eget kapital
2013			
Genomsnittlig skadekostnad +10%	138,8	-76,3	-59,5
Ökad diskonteringsränta +1%	37,9	37,9	29,6
Minskad diskonteringsränta -1%	-44,1	-44,1	-34,4
2012			
Genomsnittlig skadekostnad +10%	127,6	-65,2	-48,0
Ökad diskonteringsränta +1%	33,0	33,0	24,3
Minskad diskonteringsränta -1%	-38,3	-38,3	-28,2

SKADEKOSTNADSUTVECKLING – BRUTTO, TKR

Skadeår	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Totalt
Uppskattad skadekostnad, slutet av skadeåret, brutto	523 332	581 971	718 738	584 416	550 621	635 348	3 594 426
Ett år senare	516 735	619 930	756 910	588 035	551 560		3 033 170
Två år senare	522 721	621 018	748 719	585 740			2 478 198
Tre år senare	515 499	606 906	739 861				1 862 266
Fyra år senare	512 904	607 595					1 120 499
Fem år senare	491 253						491 253
Uppskattad slutlig skadekostnad per 31/12 2013	491 253	607 595	739 861	585 740	551 560	635 348	3 611 357
Ack. Utbetalda skadeersättningar	432 400	504 204	655 916	500 376	437 893	311 944	2 842 735
Diskonteringseffekt	-6 685	-13 609	-8 945	-8 658	-8 551	-10 185	-56 632
Avsättning oreglerade skador	58 853	103 391	83 945	85 363	113 666	323 404	768 622
Avsättning avseende tidigare år							269 283
Avsättning skaderegleringskostnader							61 909
Total avsättning i balansräkning, direkt försäkring							1 043 182

mest påtagliga riskerna. Bolaget har ingen direkt exponering mot råvaror, men självklart finns en sådan exponering indirekt via bolagets aktieexponering.

Känslighetsanalys

Nedanstående sammanställning visar effekten på eget kapital i tkr efter skatt.

EFFEKT PÅ EGET KAPITAL, TKR	Belopp
Minskade marknadsvärden på aktier med 1%	-20 217
Ökade marknadsräntor med 1%-enhet	-6 756
Ökade direktavkastningskrav på fastigheter med 1%-enhet	336
Negativa valutakursförändringar med 1%	- 5 509

Bolaget har ett regelverk, Kapitalplaceringspolicy, för hur bolaget skall placera tillgångarna och till vilken risk detta får göras. Denna revideras minst en gång per år och beslutas av styrelsen. I detta regelverk har bolaget även tagit hänsyn till de legala krav som kan påverka hur bolaget får placera kapitalet.

Tio gånger per år erhåller styrelsen en finansrapport där det framgår hur förvaltningen gått och hur bolagets placerings-tillgångar är placerade.

Aktiekursrisk

Aktiekursrisk är bolagets enskilt största marknadsrisk. Totalt har bolaget en aktieexponering på 2 588 (2 121) Mkr. För att begränsa effekten av kraftiga fall i aktiekurser används olika typer av skyddsstrategier för att uppnå en eko-

nomisk säkring av tillgångarna, så som aktieindexobligationer. Aktieindexobligationer sänker risken i aktieportföljen i och med att det nominella värdet på obligationen återbetalas på förfallodagen. Bolaget försöker även minska risken i aktieportföljen genom att sprida risken på flera olika geografiska regioner.

Aktieplaceringar, geografisk indelning (posten Aktier och andelar i BR)

Sverige	71,0 %
Övriga Europa	13,5 %
Nordamerika	12,6 %
Asien	2,6 %
Latinamerika	0,1 %
Övrigt	0,2 %

Värdet av LFAB-aktien utgör 37,8 (42,3) % av posten aktier och andelar i BR.

Valutakursrisk

Bolaget har både tillgångar och skulder i utländsk valuta. För skuldsidan är risken mycket begränsad och är endast hänförlig till ett enskilt återförsäkringskontrakt. På tillgångssidan uppgår den totala valutaexponeringen till 706,2 (383,9) Mkr*.

Tabellen nedan visar hur förändringar av valutakursen påverkar resultatet.

Ränterisk

Bolagets placeringar i räntebärande värdepapper uppgår totalt till 863,4 (898,4) Mkr. Några räntebärande finansiella skulder finns inte. Bolagets ränteportfölj består huvudsakligen av statsobligationer, statsskuldväxlar, bostadsobli-

gationer och nollkuponsoobligationer. Större delen av ränteförvaltningen är utlagd på ett så kallat diskretionärt förvaltningsuppdrag där ett avtal reglerar hur förvaltningen skall gå till och vilket benchmark som skall vara styrande för förvaltningen. Förvaltaren har även ett mandat att avvika från benchmark för att skapa en möjlighet till överavkastning. Durationen i ränteportföljen uppgår för närvarande till 2,6 (3,1) år.

Bolaget redovisar diskonterade avsättningar för oreglerade skador i trafikförsäkring. Totalt uppgår de diskonterade avsättningarna för oreglerade skador (netto efter avgiven återförsäkring) i trafikaffären till 467,2 (424,5) Mkr. Den ackumulerade diskonteringseffekten, dvs. skillnaden mellan diskonterade och odiskonterade reserver uppgår till 75,5 (79,4) Mkr.

Fastighetsrisk

Bolagets exponering i fastigheter uppgår till totalt 819,8 (762,9) Mkr. Beståndet består förutom av huvudkontoret i Vänersborg av innehav i Humlegården Fastigheter AB 776,8 (719,5) Mkr som äger fastigheter i centrala Stockholm. Den mest betydande fastighetsrisken är att fastighetsvärdena går ned till följd av olika omvärldsförändringar. För Länsförsäkringar Älvsborgs del är fastighetsrisken relativt begränsad i och med att fastigheter endast utgör en mindre del, 18,7 (19,7) procent, av bolagets placeringstillgångar.

Motpartsrisk

Motpartsrisk avser de resultateffekter som

VALUTAKURSENS PÅVERKAN PÅ RESULTATET, MKR

Antagande	Valutaexponering (tillgångar)	Resultat före skatt	Eget kapital
2013			
Ökad valutakurs +10%	706,2*	70,6	55,1
Minskad valutakurs -10%	706,2*	-70,6	-55,1
2012			
Ökad valutakurs +10%	383,9	38,4	28,3
Minskad valutakurs -10%	383,9	-38,4	-28,3

* 2013: 706,2 Mkr (USD 323,2 Mkr; EUR 177,2 Mkr; GBP 71,0 Mkr, övriga valutor 134,8 Mkr)
2012: 383,9 Mkr (USD 126,9 Mkr; EUR 148,1 Mkr; GBP 25,4 Mkr, övriga valutor 83,5 Mkr)

uppstår om en utgivare eller motpart i ett finansiellt instrument inte kan fullgöra sina förpliktelser.

För att begränsa motpartsrisken i placeringar i räntebärande värdepapper har bolaget fastställt vilken den lägsta kreditvärdering (rating) en emittent skall ha. Dessutom finns begränsningar om hur mycket man kan placera hos olika emittenter. Dessa begränsningar styrs med utgångspunkt från gällande skuldtäckningsregler.

Motpartsrisken i avgiven återförsäkring är risken att betalning inte erhålls från återförsäkringsgivare i enlighet med återförsäkringsavtalen. För att begränsa denna risk har länsförsäkringsgruppen ett särskilt regelverk för vilka externa återförsäkringsgivare som får användas. Minimikravet är att återförsäkringsgivare ska ha minst A-rating enligt Standard & Poor´s när det gäller affär med lång avvecklingstid och minst BBB-rating på övrig affär. I detta avseende är affär med lång avvecklingstid affär som beräknas ha en längre avvecklingstid än fem år. Dessutom eftersträvas en spridning på ett flertal olika återförsäkrare.

Bolaget har på balansdagen 294,7 (247,5) Mkr i återförsäkrares andel av oreglerade skador. Av dessa avser endast en mindre del externa återförsäkrare.

Tabellerna nedan visar maximal kredit-exponering samt kreditexponeringen fördelad på kreditbetyg.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken för att ett företag får svårigheter att fullgöra åtaganden som är förenade med finansiella och försäkringstekniska skulder. För Länsförsäkringar Älvsborg är likviditet normalt inget problem eftersom premierna i försäkringsrörelsen betalas in i förskott och stora skadautbetalningar ofta är kända långt innan de förfaller.

Bolaget har som riktlinje att alltid ha en likviditet som uppgår till minst 50 Mkr. Utöver detta finns alltid möjlighet att med två till tre dagars varsel göra betydligt större belopp likvida genom försäljning av olika placeringstillgångar.

Under en normal månad har bolaget utbetalningar avseende driftskostnader, skadekostnader och återförsäkringspremier på cirka 75 Mkr. Inbetalningarna i form av premier, ersättningar från återförsäkrare och provisionersersättningar från Länsförsäkringar Bank och Länsförsäkringar Liv uppgår till cirka 91 Mkr.

Tabellen ”Kontraktuellt kassaflöde, Mkr” visar de odiskonterade kontraktuella kassaflödena som kommer från tillgångar och skulder per 2013-12-31.

Operativa risker

En viktig del av bolagets riskhantering är processarbetet. En väl styrd process tydliggör för medarbetare på alla nivåer inom vilka ramar som verksamheten skall bedrivas. Processerna är även utgångspunkten för bolagets riskanalys, vilket återspeglas i organisation och handlingsplaner.

En central del i processutvecklingen är att arbeta med ständiga förbättringar där både medarbetares och kunders synpunkter tas tillvara. Bolaget är sedan flera år tillbaka kvalitets- och miljöcertifierat enligt ISO 9001:2000 respektive ISO 14001:2004.

Incidentrapportering är en viktig del av riskarbetet. De incidenter som inträffar loggas och hanteras i ett särskilt system för att möjliggöra analys och förebyggande åtgärder.

Bolagets funktioner för riskkontroll, compliance och internrevision har, som

KONTRAKTUELLT KASSAFLÖDE, MKR				
Finansiella tillgångar och fodringar avseende försäkringsrörelsen	< 1 år	1-5 år	> 5 år	Utan löptid
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	147,7	527,6	188,1	
Aktier och andelar*				3 364,4
Kassa och bank				177,5
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar	94,1	104,1	96,5	
Kundfordran avseende terminsbetald premie och övriga lån	241,8			
Övriga finansiella tillgångar	124,4			
Summa	608,0	631,7	284,6	3 541,9
Försäkringstekniska avsättningar och finansiella skulder				
Försäkringstekniska avsättningar brutto	-925,5	-479,9	-466,6	
Övriga finansiella skulder	-203,3			
Summa	-1 128,8	-479,9	-466,6	0
Skillnad i kontraktuellt kassaflöde				
	-520,8	151,8	-182,0	3 541,9

*Exkl. L Finans & Larmcentralen, inkl. övervärde i Humlegården

tidigare beskrivits, bland annat till uppgift att på olika sätt identifiera, hantera och granska bolagets operativa risker.

Eget kapitalrisker

Länsförsäkringar Älvsborgs mål när man förvaltar kapital är:

Att uppfylla kraven på minsta kapitalbas som tillsynsmyndigheten ställer på bolaget.

Finansinspektionen specificerar solvensmarginalkapitalkraven och vilka tillgångar som får finnas i den kapitalbas som ska täcka kraven. Därutöver skall det finnas tillgångar som täcker de försäkringstekniska avsättningarna (skuldtäcknings-

tillgångar). Minsta kapitalbas får inte någon gång under året underskridas.

TYP AV RISK

Mkr	2013	2012
Kapitalbas	3 049,2	2 609,1
Erforderlig solvensmarginal	173,7	166,3

Risker i övrig verksamhet

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank regleras hur stor ersättning bolaget skall ha för den förmedlade bankaffären. I detta avtal framgår även att Länsförsäkringar Älvsborg skall stå för 80 procent av de kreditförluster som eventuellt uppkommer på de lån som bolaget förmedlat till

Länsförsäkringar Bank, dock högst vad som motsvarar bolagets samtliga framtida provisionersättningar.

Noter

3 PREMIEINKOMST, TKR

	2013	2012
Direkt försäkring, Sverige	991 945	936 298
Premier för mottagen återförsäkring	154 665	144 990
Premier för avgiven återförsäkring	-176 817	-166 333
Summa premieinkomst	969 793	914 955

4 KAPITALAVKASTNING ÖVERFÖRD FRÅN FINANSRÖRELSEN, TKR

	2013	2012
Överförd kapitalavkastning	36 140	37 626
Räntesats %	2,50	2,75

I not 1 redogörs för hur "överförd kapitalavkastning" har beräknats.

5 UTBETALDA FÖRSÄKRINGSERSÄTTNINGAR, TKR

	Före avgiven återförsäkring		Återförsäkrarens andel		Försäkrings ersättningar f.e.r.	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Utbetalda försäkringsersättningar	-652 560	-621 065	65 465	61 769	-587 095	-559 296
Driftskostnader för skadereglering	-67 931	-69 308	7 314	4 788	-60 617	-64 520
Utbetalda försäkringsersättningar	-720 491	-690 373	72 779	66 557	-647 712	-623 816

6 DRIFTSKOSTNADER, TKR

	Koncernen		Moderbolaget	
	2013	2012	2013	2012
Årets anskaffningskostnader	-150 142	-140 219	-147 412	-138 326
Administrationskostnader	-64 662	-54 760	-64 662	-54 760
Provisioner i avgiven återförsäkring	29 257	19 152	29 257	19 152
Förändring av Förutbetalda anskaffningskostnader	52	-53	52	-53
Summa driftskostnader i försäkringsrörelsen	-185 495	-175 880	-182 765	-173 987
Övriga driftskostnader				
Skaderegleringskostnader (se not 5)	-60 617	-64 520	-60 617	-64 520
Driftskostnader i kapitalförvaltningen (se not 9)	-10 404	-10 348	-10 404	-10 348
Driftskostnader i dotterbolag	-837	-7 085	0	0
Förmedlad livförsäkring, nettokostnad	-12 397	-11 326	-12 397	-11 326
Förmedlad bankaffär, nettokostnad	-26 389	-17 308	-26 389	-17 308
Summa totala driftskostnader	-296 139	-286 467	-292 572	-277 936
Totala driftskostnader, kostnadsslagsindelning				
Personalkostnader	-218 751	-203 845	-207 425	-194 049
Lokal- och administrativa kostnader	-178 855	-165 020	-178 855	-165 020
Avskrivningar	-4 373	-5 739	-4 122	-5 304
Övriga kostnader	-35 605	-42 554	-4 603	-10 050
Omkostnadsbidrag för förmedlad affär	91 708	85 738	91 708	85 738
Ersättning för databearbetning	10 725	11 196	10 725	11 196
Övriga intäkter	39 012	33 757	0	0
Summa totala driftskostnader	-296 139	-286 467	-292 572	-277 489
Tilläggsupplysningar avseende ersättning till revisorer				
PriceWaterhouseCoopers AB				
Revisionsuppdrag	1 159	981	771	749
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	0	0	0	0
Skatterådgivning	0	0	0	0
Övriga tjänster	0	0	0	0
Summa	1 159	981	771	749

7 ÅRETS NETTORESULTAT PER KATEGORI AV FINANSIELLA INSTRUMENT, TKR

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefodringar	Summa
KONCERNEN 2013				
Aktier och andelar	463 096			463 096
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	12 314			12 314
Lån			-312	-312
Byggnader och mark	2 936			2 936
Summa	478 346	0	-312	478 034
KONCERNEN 2012				
Aktier och andelar	178 807			178 807
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	37 135			37 135
Lån			-10	-10
Byggnader och mark	2 570			2 570
Summa	218 512	0	-10	218 502
MODERBOLAGET 2013				
Aktier och andelar	405 875			405 875
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	12 314			12 314
Lån			905	905
Byggnader och mark	2 936			2 936
Summa	421 125	0	905	422 030
MODERBOLAGET 2012				
Aktier och andelar	131 479			131 479
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	31 135			31 135
Lån			1 422	1 422
Byggnader och mark	2 570			2 570
Summa	171 184	0	1 422	172 606

8 KAPITALAVKASTNING INTÄKTER, TKR

	2013	2012
KONCERNEN		
Summa kapitalavkastning enligt nedan	70 260	92 784
Försäljnings- och provisionsintäkter, dotterbolag	5 756	5 130
Avskrivning rörelsefastigheter	-245	-245
Avgår ränta dotterbolag	-1 217	-1 433
Summa kapitalavkastning, intäkter	74 554	96 236
MODERBOLAGET		
Driftsöverskott byggnader och mark	2 936	2 520
Utdelning på aktier och andelar		
svenska aktier och andelar	7 489	28 949
utländska aktier och andelar	416	24
svenska räntefonder	1 729	1 094
Valutavinstер, netto	40	0
Ränteintäkter		
obligationer och andra räntebärande värdepapper	20 906	31 595
övriga lån	809	631
Realisationsvinster, netto		
svenska aktier och andelar	31 290	26 469
obligationer och andra räntebärande värdepapper	4 645	1 502
Summa kapitalavkastning, intäkter	70 260	92 784

Noter

9 KAPITALAVKASTNING KOSTNADER, TKR

	Koncernen		Moderbolaget	
	2013	2012	2013	2012
Kapitalförvaltningskostnader	-10 404	-10 348	-10 404	-10 348
Nedskrivning dotterbolagsaktier	0	0	0	-7 628
Valutakursförluster, netto	0	-177	0	-177
Summa kapitalavkastning, kostnader	-10 404	-10 525	-10 404	-18 153

10 OREALISERADE VINSTER OCH FÖRLUSTER PÅ PLACERINGSTILLGÅNGAR, TKR

KONCERNEN	Orealiserade vinster/återföring av oreál förluster		Orealiserade förluster/återföring av oreál förluster	
	2013	2012	2013	2012
Orealiserat resultat				
aktier och andelar	424 123	130 955	0	0
räntebärande värdepapper	0	3 950	-14 910	0
fastigheter	0	50	0	0
Summa orealiserade vinster och förluster	424 123	134 955	-14 910	0

MODERBOLAGET

Orealiserat resultat				
aktier och andelar	366 680	83 627	0	0
räntebärande värdepapper	0	3 950	-14 910	0
fastigheter	0	50	0	0
Summa orealiserade vinster och förluster	366 680	87 627	-14 910	0

11 SKATT PÅ ÅRETS RESULTAT, TKR

	Koncernen		Moderbolaget	
	2013	2012	2013	2012
Aktuell skattekostnad (-) / intäkt (+)				
Periodens skattekostnad/intäkt	-10 152	-4 401	-8 665	-4 340
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	-3 418	-1 466	-3 418	-1 466
Skatteeffekt av lämnat koncernbidrag	0	0	-1 282	-1 460
	-13 570	-5 867	-13 365	-7 266
Uppskjuten skattekostnad (-) / intäkt (+)				
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader	-78 400	37 896	-78 400	477
Uppskjuten skatt avseende årets avsättning till obeskattade reserver	121	-17 044	0	0
Redovisad skatt	-91 849	14 985	-91 765	-6 789
Avstämning av effektiv skatt				
Redovisat resultat före skatt	456 305	228 243	398 685	101 339
Skatt enligt skattesats	-100 387	-60 028	-87 711	-26 652
Justering av skatt tidigare år	-3 418	-1 466	-3 418	-1 466
Skatt nedskrivning koncerngoodwill/dotterbolagsaktier	0	0	0	-2 006
Skatt koncernmässig uppskrivning dotterbolagsaktier	12 589	12 447	0	0
Skatteeffekt av ändrad skattesats 2013	0	64 409	0	24 191
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader/ej skattepliktiga intäkter, netto	-633	291	-636	-188
Korrigerig av tidigare års orealiserade resultat	0	-668	0	-668
Redovisad skatt	-91 849	14 985	-91 765	-6 789

12 BYGGNADER OCH MARK, TKR

KONCERNEN	Rörelsefastigheter		Förvaltningsfastigheter	
	2013	2012	2013	2012
Ingående anskaffningsvärde	39 000	39 000	2 378	2 328
Årets värdeförändring	0	0	0	50
Redovisat värde	39 000	39 000	2 378	2 378
Ingående avskrivning	-735	-490	0	0
Årets avskrivning	-245	-245	0	0
Utgående avskrivning	-980	-735	0	0
Redovisat värde vid årets utgång	38 020	38 265	2 378	2 378
Taxeringsvärde				
Byggnader	12 176	13 754	979	979
Mark	2 427	3 284	612	612
Summa taxeringsvärde	14 603	17 038	1 591	1 591

Värderingsmetoder

Värdering gjordes 2013 enligt kassaflödes- och ortsprismetoden av extern värderingsman. Avkastningskravet ligger på 7 % för fastigheten. Se vidare i not 1, Byggnader och mark.

I moderbolaget redovisas samtliga fastigheter som förvaltningsfastigheter, således görs inga avskrivningar.

Rörelsefastigheten är belägen i centrala Vänersborg och används helt som huvudkontor. Förvaltningsfastigheterna består dels av en personalstuga belägen i Sälen, Transtrands församling, Malung kommun dels av en mindre fastighet i Väne-Ryr, Vänersborg.

13 AKTIER OCH ANDELAR I DOTTERBOLAG, TKR

	2013				2012			
	Antal aktier	Ägarandel	Bokfört värde	Verkligt värde	Antal aktier	Ägarandel	Bokfört värde	Verkligt värde
Länsförsäkringar Älvsborg Förvaltnings AB – org nr 556664-7136								
Anskaffningsvärde			100	100			100	100
Aktieägartillskott			187 773	187 773			187 773	187 773
Uppskrivning			181 148	181 148			181 148	181 148
Summa	1 000	100%	369 021	369 021	1 000	100%	369 021	369 021
L Finans AB org nr 556647-7716	100 000	100%	50 078	50 078	100 000	100%	50 078	50 078
Älvsborgs Larmcentral AB – org nr 556754-0876								
Anskaffningsvärde			10 653	10 653			10 653	10 653
Aktieägartillskott			32 100	32 100			32 100	32 100
Nedskrivning			-15 553	-15 553			-15 553	-15 553
Summa		100%	27 200	27 200		100%	27 200	27 200
Vbg Vakt AB (tidigare Professional Security Bevakning i Borås AB) – org nr 556439-0523								
Anskaffningsvärde			11 824	11 824			11 824	11 824
Aktieägartillskott			1 098	1 098			1 098	1 098
Nedskrivning			-12 922	-12 922			-12 922	-12 922
Summa		100%	0	0		100%	0	0
LF Fritid Holding AB – org nr 556805-6286								
Anskaffningsvärde			206	206			206	206
Nedskrivning			-206	-206			206	206
Summa	450	100%	0	0				
Summa aktier och andelar			446 299	446 299			446 299	446 299
Lån till L Finans AB			50 000	50 000			50 000	50 000

Noter

14 FINANSIELLA INSTRUMENT PER KATEGORI, MKR

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen				Läne- och kundfordringar		Summa verkligt värde*)		Summa anskaffningsvärde	
	Via identifikation		Via handel							
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Finansiella tillgångar koncernen										
Aktier och andelar	3 364,4	2 840,6	0	0	0	0	3 364,4	2 840,6	1 877,4	1 774,1
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	863,5	898,5	0	0	0	0	863,5	898,5	853,5	876,9
Lån					241,8	241,7	241,8	241,7	243,0	241,7
Övriga finansiella instrument	1,6	1,6	0	0	0	0	1,6	1,6	1,6	1,6
Kassa och bank					177,5	147,8	177,5	147,8	177,5	147,8
Fordringar avseende direktförsäkring					38,1	41,3	38,1	41,3	38,1	41,3
Fordringar avseende återförsäkring					15,7	4,3	15,7	4,3	15,7	4,3
Depåer från företag som avgivit återförsäkring					6,8	6,5	6,8	6,5	6,8	6,5
Övriga fordringar					62,3	57,6	62,3	57,6	62,3	57,6
Summa	4 229,5	3 740,7	0	0	542,2	499,2	4 771,7	4 239,9	3 275,9	3 151,8

*) I nedanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen per 31 december 2013. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer:
Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för identiska tillgångar eller skulder
Nivå 2: utifrån direkt (som prisnoteringar) eller indirekt (dvs. härledda från prisnoteringar) observerbar marknadsdata för tillgången eller skulden som inte inkluderas i nivå 1
Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

Totala tillgångar	Noterade priser på aktiv marknad	Annan värdering än noterade priser	Ej observerbara marknadsdata	Summa
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkning	2 973,0 (2 581,6)	0 (0)	1 798,7 (1 658,3)	4 771,7 (4 239,9)

Verkligt värde på finansiella instrument som handlas på en aktiv marknad baseras på noterade marknadspriser på balansdagen. En marknad betraktas som aktiv om noterade priser från en börs, mäklare, industrigrupp, prissättningstjänst eller övervakningsmyndighet finns lätt och regelbundet tillgängliga och dessa priser representerar verkliga och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på armlängds avstånd. Det noterade marknadspris som används för att fastställa verkligt värde avseende instrument som återfinns i nivå 1 är den aktuella köpkursen.

Verkligt värde på finansiella instrument som inte handlas på en aktiv marknad fastställs med hjälp av värderingstekniker. Härvid används i så stor utsträckning som möjligt marknadsinformation då denna finns tillgänglig medan företagsspecifik information används i så liten utsträckning som möjligt. Om samtliga väsentliga indata som krävs för verkligt värde värderingen av ett instrument är observerbara, återfinns instrumentet i nivå 2.

Specifika värderingstekniker som används för att värdera finansiella instrument inkluderar
- Andra tekniker, såsom beräkning av diskonterade kassaflöden, används för att fastställa verkligt värde för resterande finansiella instrument.

Notera att alla verkliga värden som fastställts med hjälp av värderingstekniker återfinns i nivå 2.
I de fall ett eller flera väsentliga indata inte baseras på observerbar marknadsinformation klassificeras det berörda instrument i nivå 3.

Under 2013 har omföring av innehaven i Länsförsäkringar AB och Humlegården Fastigheter AB från nivå 2 till nivå 3 gjorts. Även 2012 års siffror har ändrats för jämförbarhetens skull.

Nivå 3 – Ej observerbara marknadsdata	2013	2012
Länsförsäkringar AB	977,2	898,0
Humlegården Fastigheter AB	776,7	719,5
Bergvik AB (aktier och lån)	22,9	22,9
Övriga onoterade aktier	21,9	17,9
Summa	1 798,7	1 658,3

15 AKTIER OCH ANDELAR, TKR

MODERBOLAGET	2013	2012
Svenska aktier	1 086 553	1 075 191
Fonder	1 501 109	1 045 842
Summa aktier	2 587 662	2 121 033
KONCERNEN		
Svenska aktier	776 746	719 525
Summa	3 364 408	2 840 558

Fullständig förteckning över bolagets innehav i aktier och andelar kan erhållas på begäran.

16 OBLIGATIONER OCH ANDRA RÄNTEBÄRANDE VÄRDEPAPPER, TKR

	Upplupet anskaffningsvärde		Verkligt värde	
	2013	2012	2013	2012
Svenska Staten	154 862	135 521	156 483	147 212
Övriga svenska emittenter	664 830	649 275	673 453	658 350
Utländska emittenter	33 741	92 088	33 495	92 962
Summa svenska värdepapper	853 433	876 883	863 431	898 524

17 ÖVRIGA LÅN, TKR

	Verkligt värde	
	2013	2012
Övriga lån	10 014	9 740
Summa övriga lån	10 014	9 740

18 ÅTERFÖRSÄKRARES ANDEL AV FÖRSÄKRINGSTEKNISKA AVSÄTTNINGAR, TKR

	2013	2012
Återförsäkrares andel i ingående avsättning för oreglerade skador	247 471	244 522
Återförsäkrares andel av Förändring i avsättning för oreglerade skador	47 213	2 949
Återförsäkrares andel i avsättning för oreglerade skador	294 684	247 471

19 FORDRINGAR AVSEENDE DIREKT FÖRSÄKRING, TKR

	2013	2012
Fordringar hos försäkringsföretag	38 073	41 341
Summa fordringar avseende direkt försäkring	38 073	41 341

Inga fordringar bedöms vara osäkra, varför inga reserveringar har gjorts. Nedskrivningsbehov provas individuellt. Samtliga fordringar är <60 dagar.
Det verkliga värdet på fordringarna överensstämmer med det redovisade värdet.
(Ingen diskontering har gjorts då samtliga fordringar är <ett år.)

20 ÖVRIGA FORDRINGAR, TKR

	Koncernen		Moderbolaget	
	2013	2012	2013	2012
Övriga fordringar	11 882	10 748	62 355	46 543
Utlåning i L Finans AB	96 173	97 625	0	0
Skattefordran (se not 28)	14 967	24 631	15 343	24 953
Summa övriga fordringar	123 022	133 004	77 698	71 496

21 MATERIELLA TILLGÅNGAR, TKR

Inventarier	2013	2012
KONCERNEN		
Utgående värde i moderbolaget enligt nedan	10 045	8 282
Anläggningstillgångar i dotterbolag	6	251
Summa materiella tillgångar i koncernen	10 051	8 533
MODERBOLAGET		
Ingående anskaffningsvärde	41 601	39 923
Inköp	6 009	3 803
Försäljning/Utrangering	-7 310	-2 125
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	40 300	41 601
Ingående avskrivningar	-33 319	-30 140
Försäljning/Utrangering	7 310	2 125
Årets avskrivningar	-4 246	-5 304
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	-30 255	-33 319
Utgående planenligt restvärde	10 045	8 282
Summa materiella tillgångar	10 045	8 282

Inventarierna skrivs planmässigt av på 5 år.

22 FÖRUTBETALDA ANSKAFFNINGSKOSTNADER, TKR

	2013	2012
Föregående års avsättning av förutbetalda anskaffningskostnader	4 096	4 149
Årets avsättning	4 044	4 096
Årets avskrivning	-4 096	-4 149
Kvarvarande värde	4 044	4 096
Anskaffningskostnader med avskrivningstid		
- inom 1 år	4 044	4 096
- överstigande 1 år	0	0

23 OBESKATTADE RESERVER, TKR

	2013	2012
Avsättning till säkerhetsreserv		
Ingående redovisat värde	947 700	870 226
Årets avsättning	-550	77 474
Utgående redovisat värde	947 150	947 700

24 AVSÄTTNING FÖR EJ INTJÄNADE PREMIER OCH KVARDRÖJANDE RISKER, TKR

	Avsättning för ej intjänade premier						Avsättning för kvardröjande risker		Totalt	
	2013			2012			2013	2012	2013	2012
	Brutto	Avgiven affär	Netto	Brutto	Avgiven affär	Netto				
Ingående balans	419 292	0	419 292	396 530	0	396 530	0	0	419 292	396 530
Under räkenskapsåret intjänade premier från tidigare räkenskapsår	-419 292	0	-419 292	-396 530	0	-396 530	0	0	-419 292	-396 530
Årets avsättning	445 376	0	445 376	419 292	0	419 292	0	0	445 376	419 292
Utgående balans	445 376	0	445 376	419 292	0	419 292	0	0	445 376	419 292

25 AVSÄTTNING FÖR OREGLERADE SKADOR, TKR

	2013			2012		
	Brutto	Återförsäkrares andel	Netto	Brutto	Återförsäkrares andel	Netto
IB Rapporterade skador	580 611	-108 867	471 744	637 141	-127 892	509 249
IB inträffade ännu ej rapporterade skador (IBNR)	695 355	-138 604	556 751	608 356	-116 630	491 726
Ingående balans	1 275 965	-247 471	1 028 494	1 245 497	-244 522	1 000 975
Kostnad för skador som inträffat under innevarande år	729 833	-89 677	640 156	655 384	-67 237	588 147
Utbetalt till försäkringstagare	-571 109	75 161	-495 948	-611 815	68 899	-524 916
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år	-46 407	-32 697	-79 104	-13 101	-4 611	-17 712
Utgående balans	1 388 282	-294 684	1 093 598	1 275 965	-247 471	1 028 494
UB Rapporterade skador	621 928	-142 357	479 571	580 611	-108 867	471 744
UB inträffade ännu ej rapporterade skador (IBNR)	766 354	-152 327	614 027	695 355	-138 604	556 750

För trafikaffären tillämpas diskontering med en ränta på 1,75 (2,0) procent. Avsättningen före diskontering av trafikaffärens reserv för oreglerade skador uppgår till 579 088 (520 282) tkr. Motsvarande belopp efter diskontering är 496 940 (437 570) tkr.

26 AVSÄTTNING FÖR ÅTERBÄRING OCH RABATTER, TKR

	2013	2012
Återbäring från tidigare år	43 113	57 763
Under året utbetald återbäring	-27 532	-36 332
Årets avsättning för återbäring	26 079	27 567
Återfört av tidigare avsättning	-3 247	22 832
Avsättning för återbäring	38 413	43 113

27 AVSÄTTNING FÖR PENSIONER, TKR

	2013	2012
Ingående redovisat värde, pensionsavsättningar	20 602	29 322
Årets upplösning/avsättning	-801	-663
Årets utbetalningar	-1 702	-8 057
Avsättning för pensioner	18 099	20 602

Noter

28 SKATTER, TKR

2013-12-31	Koncernen			Moderbolaget		
	Skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	Netto	Skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	Netto
Årets skattefordran	-14 967	0	-14 967	-15 343	0	-15 343
Skatt avseende tidigare år	0	0	0	0	0	0
Utgående skattefordran	-14 967	0	-14 967	-15 343	0	-15 343
Ack avskrivningar på fastigheter	0	1 340	1 340	0	1 340	1 340
Orealiserade vinster	0	205 317	205 317	0	205 317	205 317
Temporära skillnader pga pensionsavsättning	0	-2 942	-2 942	0	-2 942	-2 942
Uppskjuten skatt, säkerhetsreserv	0	208 373	208 373	0	0	0
Summa uppskjuten skatt	0	412 088	412 088	0	203 715	203 715
Summa skatter	-14 967	412 088	397 121	-15 343	203 715	188 372

2012-12-31

Årets skattefordran	-24 631	0	-24 631	-24 953	0	-24 953
Skatt avseende tidigare år	0	0	0	0	0	0
Utgående skattefordran	-24 631	0	-24 631	-24 953	0	-24 953
Ack avskrivningar på fastigheter	0	1 545	1 545	0	1 545	1 545
Orealiserade vinster	0	127 928	127 928	0	127 928	127 928
Temporära skillnader pga pensionsavsättning	0	-4 158	-4 158	0	-4 158	-4 158
Uppskjuten skatt, säkerhetsreserv	0	208 494	208 494	0	0	0
Summa uppskjuten skatt	0	333 809	333 809	0	125 315	125 315
Summa skatter	-24 631	333 809	309 178	-24 953	125 315	100 362

29 SKULDER I BALANSRÄKNINGEN, TKR

Skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

	Koncernen		Moderbolaget	
	2013	2012	2013	2012
Övriga skulder	30 918	36 449	26 049	26 027
Trafikpremieskatt	17 807	21 281	17 807	21 281
Summa övriga skulder	48 725	57 730	43 856	47 308

30 REGISTERFÖRDA TILLGÅNGAR SOM SKULDSÄTTNING FÖR FÖRSÄKRINGSTEKNISKA AVSÄTTNINGAR, TKR

	2013	2012
Premiefordringar	231 764	219 741
Obligationer	863 431	898 524
Aktier	394 346	347 672
Fastigheter	41 378	0
Likvida medel	46 468	24 962
Summa registerförda tillgångar	1 577 387	1 490 899

31 TILLÄGGSUPPLYSNINGAR 2013 ANGÅENDE FÖRSÄKRINGSRÖRELSEN, TKR

	Försäkringsklasser							Summa direkt förs	Mottagen återförsäkring
	Totalt	Olycksfall och sjukdom	Motorfordon ansvar mot tredje man	Motorfordon övr klasser	Brand- och annan egen-domsskada	Allmän ansvarighet	Rättsskydd		
Premieinkomst, brutto	1 146 610	31 401	175 048	259 029	478 948	20 890	26 629	991 945	154 665
Premieintäkt, brutto	1 120 525	30 979	170 453	250 795	468 432	20 570	26 057	967 286	153 239
Försäkringsersättning, brutto	-832 807	-23 600	-174 108	-194 119	-312 662	-9 588	-12 483	-726 560	-106 247
Driftskostnad, brutto	-212 024	-2 444	-36 677	-44 557	-89 029	-4 164	-4 890	-181 761	-30 263
Resultat av avgiven återförsäkring	-27 568	1 299	26 074	918	-55 303	-556	0	-27 568	0
Skadeprocent brutto %	74,3	76,2	102,1	77,4	66,7	46,6	47,9	75,1	69,3

32 NÄRSTÅENDE, TKR

Med närstående avses både juridiska och fysiska personer enligt definitionen i IAS 24. Samtliga av Länsförsäkringar Älvsborgs dotterbolag bedöms därav som närstående (se not 14). Vidare betraktas ledningsgrupp och styrelseledamöter som närstående (för närmare upplysning om transaktioner med ledningsgrupp och styrelseledamöter se not 33).

Transaktioner med närstående ska hanteras på affärsmässiga villkor som all annan verksamhet inom bolaget. Ingen av transaktionerna med närstående har till sin karaktär, villkor eller ekonomiska innebörd varit ovanlig eller på annat sätt inte varit affärsmässigt genomförd.

	2013	2012
TRANSAKTIONER MED DOTTERBOLAG		
Inköp av varor och tjänster från dotterbolag		
Älvsborgs Larmcentral AB	1 063	1 428
Försäljning av varor och tjänster till dotterbolag		
L Finans AB	2 333	2 049
Älvsborgs Larmcentral AB	2 524	2 706
Rörelsefordringar avseende dotterbolag		
L Finans AB	986	7 498
Vbg Säkerhet AB (f d Professional Security i Borås AB)	1 700	0
Älvsborgs Larmcentral AB	1 026	3 573
Rörelseskulder avseende dotterbolag		
Älvsborgs Larmcentral AB	63	24
Vbg Vakt AB (f d AB Borås Parkeringskontroll)	1 240	0
KONCERNBIDRAG (K)/AKTIEÄGARTILLSKOTT (A)		
L Finans AB	0	-5 450 (K)
Älvsborgs Larmcentral AB	5 500 (K)	11 000 (K)
LF Fritid Holding AB	326 (K)	-

33 PERSONAL OCH LÖNER

Medeltalet anställda har under året varit följande

KONCERNEN	2013			2012		
	Män		Kvinnor	Män		Kvinnor
Verkställande direktör	2			2		
Tjänstemän *)	127		120	133		137
Styrelse	7		4	6		5
Ledningsgrupp	4		6	4		6
Fritidsombud		17			20	
Specialombud		610			591	
MODERBOLAGET						
Verkställande direktör	1			1		
Tjänstemän *)	117		111	124		127
Styrelse	7		4	6		5
Ledningsgrupp	4		6	4		6
Fritidsombud		17			20	
Specialombud		610			591	

*) omräknat till heltidsanställda

LÖNER OCH ERSÄTTNINGAR, TKR

	Koncernen		Moderbolaget	
	2013	2012	2013	2012
Löner	133 968	123 743	126 254	116 763
Sociala avgifter	51 459	47 254	49 035	45 187
Pensionsavgifter	25 065	20 264	24 576	19 808
Övriga ersättningar	2 320	2 622	2 320	2 622
Summa personalkostnader	212 812	193 883	202 186	184 380

Ersättningar till anställda och personer i ledande position. Bolaget har en ersättningsmodell som är förenlig med och främjar en effektiv riskhantering. Utgångspunkten är att ersättningar och anställningsvillkor inte får uppmuntra till överdrivet risktagande men möjliggöra att anställda och personer till ledande befattningshavare kan rekryteras och behållas.

Till anställd i ledande befattningar

SJUKFRÅNVARO

Sjukfrånvaro anges i procent	2013	2012
Total sjukfrånvaro	3,8	3,3
varav långtidssjukfrånvaro	45,1	39,7
Sjukfrånvaro kvinnor	4,7	1,8
Sjukfrånvaro män	3,0	1,5
Anställda < 29 år	3,4	3,4
Anställda 30–49 år	3,4	3,6
Anställda 50 år >	4,6	2,8

som kan påverka bolagets risknivå räknas verkställande direktör och företagsledning samt ytterligare funktioner enligt särskild riskanalys. Styrelsen har beslutat om resultatbonus som gäller på lika sätt för alla anställda i bolaget, exklusive VD. Storleken är beroende av resultatet på försäkringsrörelsen inklusive Liv- och Bankaffären, exklusive kapitalavkastningen. Den rörliga ersättningen är maximerad för alla anställda till 24 000 kr. Då ersättningsbeloppet är lika för flertalet anställda och beloppets storlek

inte påverkar bolagets långsiktigt hållbara resultat och inte heller äventyrar företagets förmåga till långsiktigt positivt resultat utbetalas denna rörliga ersättning som engångsbelopp till de anställda. Styrelsen och dess ersättningskommitté handlägger överenskommelser med verkställande direktören och har till honom uppdragit träffa överenskommelser med övriga företagsledningen och övrig personal. Styrelsen antog år 2013 en särskild ersättningspolicy i enlighet med FI:s allmänna råd FFFS 2011:2.

LÖNER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR SAMT SOCIALA KOSTNADER, TKR

KONCERNEN	2013			2012		
	Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader varav (pensionskostnader)		Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader varav (pensionskostnader)	
Styrelseledamöter (16 st)	1 188	374	(0)	1 359	527	(0)
VD och övriga ledande befattningshavare (15 st)	11 668	8 268	(4 759)	10 865	7 310	(3 923)
Övriga anställda						
Kontorstjänstemän	121 111	67 883	(20 306)	111 587	59 680	(16 341)
Övriga anställda	1 886	434	(0)	2 147	475	(0)
Summa	135 853	76 959	(25 065)	125 958	67 992	(20 264)
MODERBOLAGET						
Styrelseledamöter (8 st)	1 188	347	(0)	1 359	527	(0)
VD och övriga ledande befattningshavare (13 st)	11 165	8 268	(4 759)	10 781	7 310	(3 923)
Övriga anställda						
Kontorstjänstemän	113 900	64 971	(19 817)	104 621	57 158	(15 885)
Övriga anställda	1 886	434	(0)	2 147	475	(0)
Summa	128 139	74 047	(24 576)	118 908	65 470	(19 808)

LÖNER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR TILL STYRELSEN OCH LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE, MODERBOLAGET TKR

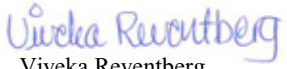
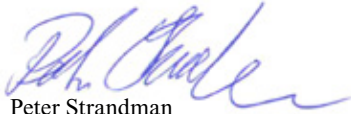
	Grundlön/Arvode		Rörlig ersättning		Övriga förmåner		Sociala kostnader		Varav pensionskostn		Summa	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
VD	1 994	1 925	-	-	102	124	1 835	1 588	1 176	944	3 931	3 637
Styrelsens ordförande Lars Hallkvist	326	328	-	-	-	-	103	103	-	-	429	431
Styrelsens vice ordförande Ing-Marie Odegren*	45	165	-	-	-	-	14	52	-	.	59	217
Styrelsens vice ordförande Viveka Reventberg**	149	145	-	-	-	-	47	46	-	-	196	191
Övriga styrelseledamöter												
Gunilla Johansson	139	150	-	-	-	-	44	47	-	-	182	197
Per Johansson	128	148	-	-	-	-	40	47	-	-	168	195
Svante G Petersson	138	115	-	-	-	-	43	36	-	-	181	151
Claes Västerteg**	98	-	-	-	-	-	31	-	-	-	129	-
Helena Stor Hansson	86	147	-	-	-	-	27	46	-	-	113	193
Peter Strandman	139	161	-	-	-	-	44	51	-	-	183	212
Företagsledning (13 st)	9 171	8 788	-	-	377	279	6 583	5 867	3 583	2 979	16 131	15 058

Styrelsens arvoden fastställs av bolagsstämman. Moderbolagets VD har förutom lön även tjänstebil. Bolaget har avtalat med VD att anställningen upphör vid 65 års ålder. VD:s lön fastställs av styrelsen. Bolagets förpliktelser avseende pensioner är täckta genom försäkringar i FPK, Länsförsäkringar Liv AB och en direktpension. *T.o.m. 2013-04-11 **Fr.o.m 2013-04-12

Utöver ovanstående ersättningar har styrelsens nuvarande ordförande via eget bolag erhållit 15 (27) tkr för utförda tjänster i egenskap av ordinarie profession.

Årsredovisning 2013 för Länsförsäkringar Älvsborg

Vänersborg den 6 mars 2014

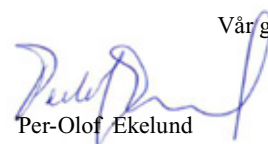
 Gunilla Johansson	 Lars Hallkvist Ordförande	
	 Per Johansson	 Helen Lundin
 Claes Västerteg	 Svante G Petersson	 Viveka Reventberg
 Emilio Salvadores	 Helena Stor Hansson	 Peter Strandman
	 Sten Lundqvist Verkställande Direktör	

Årsredovisningen och koncernredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 6 mars 2014.
Koncernens och moderbolagets resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på bolagsstämman den 10 april 2014.

Min revisionsberättelse har avgivits den 6 mars 2014

Michael Lindengren
Aukt revisor

Vår granskningsberättelse har avgivits den 6 mars 2014

Per-Olof Ekelund

Tommy Källmark

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Länsförsäkringar Älvsborg, org nr 562500-4337.

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen
Jag har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Länsförsäkringar Älvsborg för år 2013. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 24-61.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen och koncernredovisningen
Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och en koncernredovisning som ger en rättvisande bild enligt internationella redovisningsstandards IFRS, såsom de antagits av EU, och enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar
Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen och koncernredovisningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att jag följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.
En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen och koncernredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovis-

ningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen och koncernredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.
Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden
Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2013 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2013 och av dess resultat och kassaflöden enligt internationella redovisningsstandards, såsom de antagits av EU, och enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.
Jag tillstyrker därför att bolagsstäm-

man fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

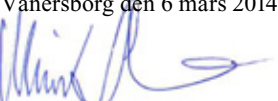
Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar
Utöver min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har jag även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Länsförsäkringar Älvsborg för år 2013.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar
Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt försäkringsrörelselagen.

Revisorns ansvar
Mitt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala mig om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.
Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.
Som underlag för mitt uttalande om ansvarsfrihet har jag utöver min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Jag har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med försäkringsrörelselagen.

gen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.
Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden
Jag tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Vänersborg den 6 mars 2014

Michael Lindegren
Auktoriserad revisor

Granskningsrapport

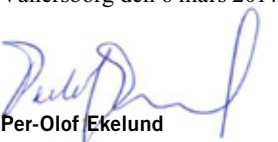
Till bolagsstämman i Länsförsäkringar Älvsborg
Org nr 562500-4337

Lekmannarevisorernas granskningsrapport enligt 12 kap 56 § försäkringsrörelselagen.

Vi har granskat bolagets verksamhet och interna kontroll avseende år 2013 i enlighet med god sed vid detta slag av granskning. Vi har dessutom tillsammans med den auktoriserade revisorn granskat

- Styrelsens och ledningsgruppens rabatter och förmåner
- Dotterbolag

Inget anmärkningsvärt har framkommit vid denna granskning. Enligt vår bedömning sköts bolagets verksamhet på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi anser att bolagets interna kontroll är tillräcklig. Vi har ej funnit anledning till anmärkning.

Vänersborg den 6 mars 2014

Per-Olof Ekelund

Tommy Källmark

REVISORER

Michael Lindegren
Född: 1956, Auktoriserad revisor, Göteborg, Ordinarie revisor PwC

Bodil Johansson
Född: 1956, Auktoriserad revisor, Trollhättan, Revisorsuppleant PwC

Per-Olof Ekelund
Född: 1950, Fastighetskonsult. Svenljunga, Lekmannarevisor

Tommy Källmark
Född: 1961, Lantbrukare, Fristad, Lekmannarevisor

Bolagsstyrningsrapport

Bolagsstyrningen i Länsförsäkringar Älvsborg utgår från svensk lagstiftning och stöttas av den kvalitetshandbok som byggts upp via kvalitetscertifieringen, ISO 9000, vilken Länsförsäkringar Älvsborg omfattas av. Bolaget följer, i tillämpliga delar, Svensk kod för bolagsstyrning (Koden). Anpassning till Koden påbörjades under 2006 och slutfördes under 2007. Därefter har Koden reviderats 2008 respektive 2010 som en följd av förändrad lagstiftning. Huvudsakliga avvikelser avser Kodens bestämmelser om kallelse till och genomförande av bolagsstämma samt mandattiden för styrelsens ledamöter. Förklaringar till avvikelserna anges nedan. En särskild avdelning om bolagsstyrning finns tillgänglig under fliken Om oss på bolagets hemsida.

Bolagsstyrningsrapporten granskas inte av bolagets revisor.

Bolagsstämma

Länsförsäkringar Älvsborg är ett ömse-sidigt bolag. Bolagsstämman är Länsförsäkringar Älvsborgs högsta beslutande organ med ett antal formella uppgifter som regleras i lag och bolagsordning. Fullmäktigeorganisationen finns beskriven under fliken Bolagsstyrning på bolagets hemsida. Stämmodemöterna är valda representanter för försäkringstagarna. Ordinarie bolagsstämma hölls onsdagen den 11 april i Borås, som tillstyrkte ansvarsfrihet för styrelse och vd. Dessutom fastställdes bland annat principer för ersättning och andra anställningsvillkor för företagsledningen. Bolagsstämman led-

des med den äran av vald ordförande från fullmäktige, Stefan Leijon.

Omval skedde av Lars Hallkvist, Borås och Peter Strandberg, Bollebygd. Dessa omvaldes enhälligt som ordinarie styrelseledamöter fram till 2016 års ordinarie bolagsstämma. Nyval av Claes Västerteg, Kinna, fram till 2016 års ordinarie bolagsstämma.

Vid årets stämma deltog 47 fullmäktigeledamöter, inklusive suppleanter, samt 11 styrelseledamöter och den utsedda revisorn. Från bolaget närvarade delar av ledningsgrupp och stab. Sammandrag av protokoll från bolagsstämman är publicerat på bolagets hemsida. Kallelse till stämma sker via personligt brev till varje ledamot samt via hemsidan. Avvikelsen från Kodens rekommendation kan motiveras av att samtliga ledamöter bäst nås via personlig kallelse. Efter stämman höll Gunnar Wetterberg ett uppskattat föredrag om ”Kurvans kraft”.

Fullmäktige hade under året ytterligare två möten, ett heldagsinformationsmöte den 23 oktober samt ett lokalt möte per region, så kallad eftermiddagsträff, under våren. Båda mötena syftade till att hålla fullmäktige väl uppdaterade. Mötena var populära att döma av närvaron av ledamöter från både fullmäktige och styrelse.

Vårens regionala möten behandlade framför allt information från Per Franzén, produktansvarig Liv & Hälsa. Höstens informationsmöte behandlade bl a ett förslag till ny instruktion för Val-

beredningen, efter en mall utarbetad av LFAB, lekmannarevisorernas roll och rapportering från Försäkringstagarföreningen Liv.

Motioner till Bolagsstämman

Ett förslag avseende en ändring i Valberedningsinstruktionen återremitterades fram till nästa års ordinarie bolagsstämma.

Beredning för tillsättande av styrelse

Bolagets valberedning utarbetar förslag till val av styrelse och revisorer samt ersättning till dessa. Valberedningens ledamöter väljs för en mandattid om tre år med en möjlighet till omval vid ytterligare fyra tillfällen, totalt max 15 år. Valberedningens uppgifter och arbetsformer framgår av Instruktion för valberedningen som fastställs årligen på bolagsstämman och finns publicerad i sin helhet på bolagets (externa) hemsida.

Beredning för tillsättande av fullmäktigeledamöter

Det nya ansvarsområde för valberedningen som fastställdes 2009 innebär att valberedningen i samråd med bolagets utsedde tjänsteman ansvarar för nominering av kandidater till de regionala fullmäktigevalen. 2013 års fullmäktigeval skedde i region Älvdalen och region Östra med nyval av sammanlagt två personer, båda suppleanter i region Älvdalen.

Beredning för tillsättande av revisorer

Enligt bolagsordningen ska Länsförsäkringar Älvsborg ha en ordinarie revisor och en revisorssuppleant. Revisorerna utses årligen. Vid 2013 års bolagsstämma utsågs följande :

Ordinarie revisor
Michael Lindengren,
auktoriserad revisor, PwC

Suppleant
Bodil Johansson,
auktoriserad revisor, PwC

VALBEREDNINGEN BESTÅR AV FÖLJANDE LEDAMÖTER:

Namn	Födelseår	Sysselsättning	Mandattid
Ulla Lindorin	1957	Butikschef	2016
Petra Arlebo	1965	Företagskonsult	2016
Linda Svedensten	1979	Marknad och kommunikation	2015
Morgan Ernstsson	1963	Egen företagare inom säkerhetsbranschen	2015
Jan-Åke Claesson	1958	Enhetschef för trafiken Borås stad	2014
Jan-Erik Mellberg	1951	Egen företagare Fastighetsförvaltning	2014

Bolagsstyrningsrapport

Till lekmannarevisorer fram till nästa stämma valdes Per-Olof Ekelund, Sven-ljunga och Tommy Källmark, Fristad

Länsförsäkringar Älvsborgs styrelse
Styrelsen ansvarar för bolagets organisa-tion och förvaltning. I detta ansvar ingår bland annat att fastställa organisation, mål och strategier samt riktlinjer för kontroll och styrning. För att skapa ett effektivt styrelsearbete fastställer styrelsen årligen en arbetsordning. Ansvaret för bolagets riskarbete ligger också hos styrelsen som årligen beslutar om bolagets övergripande styrdokument. Detta sker normalt vid konstituerande styrelsemöte, men vid be-hov även på andra styrelsemöten.

Styrelsen ska enligt bolagsordningen bestå av lägst sju och högst nio ledamöter. Styrelsen består från och med ordinarie bolagsstämma 2010 av åtta ordinarie stäm-movalda ledamöter samt VD som ingår i styrelsen. Därutöver finns två ordinarie ar-betstagarledamöter. Inga suppleanter utses. Mandattiden för de bolagsstämmo-val-da ledamöterna uppgår till tre år. Avvikelse från Kodens bestämmelse om mandat-tid om högst ett år sker mot bakgrund av att bolagsstämman är suverän att när som helst avsätta eller tillsätta styrelseledamot oavsett mandattid. Längre mandattid än ett år bidrar dessutom till att säkerställa

kompetensen i styrelsen. Bolagets sty-relse ser du i tabellen ”Bolagets styrelse består av följande ledamöter”.

Styrelsens arbete år 2013
Under året hölls 12 styrelsemöten. Styrelsen har fastställt en arbets-ordning för sitt arbete. Arbetsordningen har anpassats till Kodens bestämmelser. Arbetsordningen finns publicerad på bolagets hemsida. Tabellen ”Möten och närvaro” utvisar antalet möten inom respektive organ som hållits under år 2013 liksom de enskilda ledamöternas närvaro. Se separat sam-manställning.

Arbetsfördelning inom styrelsen
Styrelsen har inrättat en arbetsfördelning enligt nedan:

Revisionsutskott
Styrelsen hanterar i sin helhet revisions-arbetet. Två gånger under året har re-visionsfrågor redovisats, på marsmötet redovisade de externa revisorerna slutre-visionen och dessutom redovisades den etiska granskningen av de valda lekman-narevisorererna. Dessutom deltog de in-terna kontrollfunktionsföreträdarna och redovisade ett sammandrag från tidigare års arbete. Övriga revisionsfrågor hante-

ras vid varje styrelsemöte. Revisorernas rapport av VD:s arbete behandlades av styrelsen på marsmötet i samband med den externa revisionen.

Finansutskott
Finansutskottet består av styrelsen i sin helhet.

Ersättningsutskott
Till ledamöter i ersättningsutskottet är följande valda: Lars Hallkvist, Viveka Reventberg och Peter Strandman. Ersättningsutskottet rapporterar till styrelsen som beslutar och i sin tur rap-porterar till stämman.

Kontrollmiljö och revisionsarbete
Bolaget är kvalitetscertifierat via ISO 9000 samt miljöcertifierat via ISO 14 001:2004. Processen för intern kontroll återfinns i kvalitetshandboken och omfattar fem huvudaktiviteter: riskbedömning, compliance, kontrollaktiviteter, information och kommunikation samt internrevision. Internrevisor, Riskkontroll och Com-pliance har gemensamt sammanställt en övergripande årsplan där även extern kon-troll, såsom extern revision, skaderevision och bankrevision finns inlagd i planen. VD och styrelse fastställde planen för 2013.

Basen för den interna kontrollen av den finansiella rapporteringen utgörs av kontrollmiljön med den organisation, be-slutsordning samt fördelning av befogen-heter och ansvar mellan de olika organ styrelsen och verkställande direktören inrättat för bolaget. Denna ordning doku-menteras och kommuniceras i styrdoku-ment i form av interna policyer, riktlinjer och instruktioner. Styrelsen i sin helhet har via revisionsarbetet kvalitetssäkrat den finansiella rapporteringen.

Riskkontroll
Riskbedömning omfattar arbetet med att identifiera och kartlägga väsentliga risker, av både kvantitativ och kvalitativ karaktär, som påverkar bolaget avseen-

BOLAGETS STYRELSE BESTÅR AV FÖLJANDE LEDAMÖTER:

Namn	Född	Huvudsaklig utbildning och arbetslivserfarenhet	Huvudsaklig sysselsättning	Uppdrag i bolaget och andra väsentliga uppdrag	Invald i styrelsen	Mandattid
Lars Hallkvist	1963	Jur.kand. advokat Verksam och delägare i Gullack Advokatbyrå i Borås.	Advokat	Ordförande. <i>Biträde och rådgivning till bolaget och dess dotterbolag. Ledamot i LFABs styrelse.</i>	2004	2016
Ing-Marie Odegren <i>(fram till ordinarie bolagsstämma 11 april 2013)</i>	1948	Ingenjör, personaladministratör fristående högskoleutbildning, pedagogik, partnering, beteende-, marknad- och miljökunskap.	VD AB Alingsåshem	Vice ordf. <i>Styrelseledamot Humlegården, ledamot i energimyndighetens beställargrupp Bebo, Statens VA-nämnd och RTG</i>	1991	2013
Gunilla Johansson	1959	Civilekonom, elevutbildning på ASEA, auktoriserad revisor på Ernst & Young, företagare med rådgivning i Centraleuropa och Sverige.	Egen företagare, ekonomisk rådgivning	Styrelseledamot	2002	2014
Claes Västerteg	1972	Företagare och riksdagsledamot.	VD och delägare av Två Skyttlar, Görväst AB	Styrelseledamot <i>Styrelseledamot Görväst AB, Styrelseledamot Svenska Möten Ekonomisk förening, Styrelseordförande Marks Idé & Näringslivsråd AB.</i>	2013	2016
Per Johansson	1965	Teknisk utbildning, arbete i egna företaget med entreprenader, skiduthyrning och skidskola.	Egenföretagare	Styrelseledamot	2003	2015
Sten Lundqvist	1950	Civilekonom. Ekonomi- och finansdirektör Unisys, Ekonomi-direktör Skandia Intern., president Skandia US Holdings, VD Edgecom AB, Senior Business Manager Ericsson AB.	Verkställande Direktör	VD och styrelseledamot <i>Ledamot i LF Fondlivs styrelse, ledamot i Humlegårdens styrelse samt ordförande i LFAB Serviceråd.</i>	-	-
Svante G Petersson	1961	Civilingenjör från Linköpings Tekniska Högskola MBA (Master of Business Administration) från IMD, Schweiz. Ledande befattningar, styrelseledamot och delägare i flertal bolag.	Egen företagare inom förmedling av riskkapital, finansiering och affärsöverlåtelser.	Styrelseledamot <i>Tidigare innehaft styrelseuppdrag i ett flertal familjebolag och internationella koncerner.</i>	2005	2014
Viveka Reventberg	1971	Civilekonom. Har arbetat med revision samt som ekonom i mindre, medelstora och större företag.	Egen företagare inom lantbruk samt inom energiproduktion från småskalig vattenkraft, med familjeföretaget Wärgårda Herrgård AB och Hjultorp kraft AB	Vice ordförande <i>fr.o.m. 2013-04-11.</i>	2009	2015
Helena Stor Hansson	1971	MBA International Management, civilekonom. Projektledning i lokal- och regional utveckling, samt företagsutveckling.	Kommunutvecklare Mellerud	Styrelseledamot	2004	2015
Peter Strandman	1961	Civilekonom Handelshögskolan i Göteborg, Managementkonsult, Controller, VD.	VD och styrelseledamot i Precens AB, managementkonsult	Styrelseledamot	2007	2016
Personalrepresentanter						
Helen Lundin	1963	3-årig gymnasial utbildning, 19 år på Folksam, på LF sedan 2007.	Motorskadereglerare Kontor Vänersborg	Ledamot i styrelsen, Vice ordförande i Personalklubben, huvudskyddsombud.	Utsedd av personalklubben 2012.	
Emilio Salvadores	1953	Högskoleutbildning inom data/egen företagare från 1978. Landstingets dataavdelning under fem år.	Serviceingenjör IT-avdelningen sedan 1996	Ledamot i styrelsen samt ordförande i Personalklubben	Utsedd av personalklubben April 2008.	

de finansiell ställning. Dessa risker kart-läggs och identifieras genom fastställda metoder och arbetssätt gemensamma för Länsbolagsgruppen. Kartlägg-ningen sker på bolags- och enhetsnivå. Årets rapport lämnades till styrelsen vid maj- respektive decembermötet.

Styrelsen har dessutom fått riskrappor-ter varje kvartal. Sammanfattningsvis kan redovisas att bolagets ekonomiska ställning med marginal efterlevs avseende den kvan-titativa kartläggningen. Den kvalitativa kartläggningen redovisar ett antal risker

vilka verksamheten ständigt arbetar med att förebygga. Dock kan konstateras att bolaget har en totalt sett god riskkontroll.

Compliance
Funktionen Compliance har till uppgift att fortlöpande identifiera, bedöma, över-

Bolagsstyrningsrapport

vaka och rapportera compliancerisker, det vill säga risk för sanktioner enligt lag eller föreskrift och risk för finansiell förlust. Rapportering har under året skett till Styrelsen vid fyra tillfällen samt löpande information till VD och Ledning vid 9 tillfällen. En särskild rutin är fastslagen för funktionen av Styrelsen. Årets rapporter fastställde att bolagets verksamhet drivs i enlighet med gällande lagstiftning och bolagets regelverk men att det finns en del brister gällande intern styrning och kontroll, där det nu pågår ett kontinuerligt förbättringsarbete. En åtgärdsplan lades fram vilken resulterade i att merparten av bristerna åtgärdats vid årets slut, och resterande brister skall vara åtgärdade under första kvartalet 2014.

Internrevision

Styrelsen har utsett en från den operativa verksamheten oberoende granskningsfunktion, Internrevision. Den har till huvudsaklig uppgift att stödja styrelsen med uppföljning av att verksamhetens omfattning och inriktning överensstämmer med av styrelsen utfärdade riktlinjer och fattade beslut samt att verksamheten bedrivs mot av styrelsen uppsatta mål.

Internrevision ska även granska och utvärdera bolagets organisation, rutiner, styrning och kontroll av verksamheten. I enlighet med Styrelsens beslut under 2012 så utförs bolagets internrevision av LFAB:s Internrevisor.

Kontrollaktiviteter

Riskerna i den finansiella rapporteringen begränsas genom noggrant förberedda bokslut, standardiserade arbetsrutiner med inbyggda kontrollfunktioner samt utvärdering av arbetet med kontinuerliga förbättringar. Den finansiella informationen analyseras och granskas på olika nivåer i organisationen innan den blir offentligt publicerad.

Ett kontinuerligt arbete pågår med att eliminera och reducera identifierade väsentliga operativa risker i bolaget. Första linjen ansvarar för att löpande kontroller utförs i enlighet med fastställd kontrollplan.

Bolaget kvalitetsgranskar varje sakskada över en halv miljon kronor vid två tillfällen under skaderegleringsprocessen för att uppnå högsta kundtillfredsställelse och kvalitet. Motsvarande gräns för företagsförsäkringsskador är en miljon

kronor. Granskningen ger regelmässigt upphov till förbättringsförslag inom olika områden. Vi har kunnat notera en genomgående hög kundtillfredsställelse vid reglering av storskador.

Anpassning till nya Regelverk – Solvens 2

I maj 2009 beslutade EU:s finansminister om nya solvensregler för försäkringsbolag, det så kallade Solvens 2-direktivet. Det ger en ram för de regler som alla EU:s medlemsländer ska införa i sin lagstiftning de kommande åren. Solvens 2 är bland annat tänkt att stärka sambandet mellan solvenskrav och risker för försäkringsbolag. Det ska också ge ett bättre konsumentskydd. Direktivet är dessutom ett led i ett större arbete för att skapa en gemensam europeisk finansmarknad. Solvensregelverket bygger på tre pelare:

- a. kvantitativa krav för beräkning av kapital
- b. kvalitativa krav på riskhantering och intern kontroll
- c. krav på publik information till marknaden

För närvarande pågår arbete med att utforma regler på en mer detaljerad nivå, utifrån Solvens 2-direktivets ramar. Arbetet leds till stor del av Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa).

Bolagets arbete med att införa det nya regelverket Solvens 2 har gått enligt plan. Bolaget har tillsatt en projektgrupp som i samråd med LFAB arbetar med införandet av de nya regler som kommer att gälla från 1 januari 2016.

Information och kommunikation

De interna styrdokumenterna är föremål för översyn och beslut minst en gång per år. Styrdokumenterna publiceras på bolagets interna hemsida samt till viss del även på den externa hemsidan. Varje chef ska se till att bestämmelserna kommuniceras till underställd personal.

Styrelse

Född: 1963 Uppdrag: Styrelsens ordförande Mandattid utgår: 2016

Född: 1971 Uppdrag: Styrelsens Vice ordförande Mandattid utgår: 2015

Född: 1950 Uppdrag: VD och styrelseledamot

Född: 1972 Uppdrag: Styrelseledamot LF Älvsborg Mandattid utgår: 2016

Född: 1965 Uppdrag: Styrelseledamot Mandattid utgår: 2015

Född: 1971 Uppdrag: Styrelseledamot Mandattid utgår: 2015

Född: 1961 Uppdrag: Styrelseledamot Mandattid utgår: 2014

Född: 1959 Uppdrag: Styrelseledamot Mandattid utgår: 2014

Född: 1961 Uppdrag: Styrelseledamot Mandattid utgår: 2016

Född: 1953 Uppdrag: Personalrepresentant och Ledamot Utsedd: 2008

Född: 1963 Uppdrag: Personalrepresentant och Ledamot Utsedd: 2012

Styrelsens ledamöter

Bolagets styrelseledamöter har tillsammans lång erfarenhet från en rad olika områden och branscher, vilket är en stor tillgång. Ledamöternas lokala förankring garanterar samtidigt att bolaget behåller närheten till våra kunder och fortsätter utveckla vårt helhetserbjudande efter kundernas behov och önskemål. Styrelsen fastställer bland annat organisation, mål och strategier samt riktlinjer för kontroll.

Ledning

Verkställande Direktör

Kommunikationschef

HR-Chef

Chef Marknadsstöd - Skadeförsäkring

Chef Marknadsstöd - Bank

Chef Administrativa avdelningen

Kontorschef: Trollhättan, Ale, Alingsås och Lerum

Kontorschef: Vänersborg och Åmål

Kontorschef: Borås Centrum och Ulricehamn

Kontorschef: Borås Knalleland och Kinna

Compliance Adjungerad

Vårt uppdrag sträcker sig lite längre

Ledningsgruppen arbetar utifrån styrelsens riktlinjer, både med frågor som styr den dagliga verksamheten och med sådant som rör övergripande mål. Kundnöjdheten står i fokus i båda fallen och i ett ömsesidigt bolag som vårt ställs extra höga krav på kunddialogen. Den lokala förankringen är viktig för oss. Genom våra tio kontor kan vi hålla nära kontakt med våra lokala marknader. Långsiktig utveckling och framåtblickande är viktigt för både bolaget och våra kunder.

Rätt satsningar viktigt i ett ömsesidigt bolag.

Vi kan se tillbaka på ett bra och stabilt år, såväl operativt som finansiellt. Länsförsäkringar Älvsborg drabbades visserligen, i likhet med många andra länsbolag, av många storskador. I vårt fall handlade det om ett ökat antal bränder. Resultatet för bolaget i stort är ändå mycket tillfredsställande, något som är extra skönt att kunna konstatera i ett ömsesidigt försäkringsbolag som vårt. Det som är bra för oss är bra för våra kunder, tillika delägare.

Samtidigt som vi drabbats av ett flertal större bränder har vi i år klarat oss väl från väderrelaterade storskador, något som självklart är mycket positivt. Jag vill här passa på att stämma till eftertanke, då vårt område på flera sätt är känsligt och exponerat för naturkatastrofer och oväder. Trots varningar om ökad nederbörd och förhöjda vattennivåer i sjöar och vattendrag i en nära framtid tenderar många kommuner att bygga och bevilja bygglov på vattennära tomter och stadsytor. Två intressen står här emot varandra. Dels myndigheters och kommuners intressen av att skydda människor och egendom mot översvämningar och vattenskador. Dels

viljan att skapa attraktiva bostäder och etableringar för att sätta orten på kartan. Jag tror kommande år kommer att präglas av en ökad diskussion om ansvarsfördelning och avvägningar i dessa frågor.

Länsförsäkringar Älvsborg verkar i en större federation bestående av 23 bolag. Våra unika värden handlar om att förvalta och utveckla det lokala engagemanget samt att skapa mervärde för våra kunder och delägare i vårt ömsesidiga bolag. Det är därför glädjande att vi fortsätter etablera lokala kontor där närheten och lokal-kännedomen blir självklara inslag. Under våren återetablerade vi oss i Kinna, i det expansiva Mark. Dessutom slog portarna upp till vårt nya kontor i Ale och i slutet av året öppnade vi nytt kontor i Åmål. Kan vi med dessa lyckade satsningar som inspiration fortsätta att befästa och förstärka vår lokala, personliga närvaro känner jag stor tillförsikt och stolthet över vårt bolag.

Vikten av att göra rätt satsningar och agera kostnadseffektivt ligger i vår natur. Med kunderna som ägare har vi ett särskilt ansvar att förvalta både pengar och förtroende på ett klokt vis. Med starkt

engagemang från samtliga medarbetare – från kontorschefer till våra viktiga ombud – har vi alla förutsättningar att lyckas i våra fortsatta satsningar. Just ombudsrollen tror jag är viktig att värna och fortsätta utveckla i takt med tiden. Ombudet har en unik position och är en mycket viktig länk mellan bolaget och kunderna. Fler ombud med olika bakgrund och som verkar i skilda sammanhang är en möjlighet att täcka in områden som annars är svåra att nå.

Slutligen vill jag tacka för ännu ett intressant år som ordförande i Länsförsäkringar Älvsborg. Det är spännande att verka i en federation som balanserar mellan förtroendevalda och tjänstemän. Hög påverkandegrad från människor med olika erfarenhet stärker bolaget och skapar nödvändig vitalitet. Ömsesidighet, kundnärhet och lokal förankring – jag är övertygad om att det är ett recept som ger goda resultat även framöver.

Lars Hallkvist
Ordförande i Länsförsäkringar Älvsborg

Vänersborg Vallgatan 21, Box 1107, 462 28 Vänersborg, 0521-27 30 00 | **Äle** Äle Torg 14, Box 1, 449 21 Nödinge, 0303-24 56 40 | **Älingsås** Norra Strömgatan 5, Box 73, 441 22 Älingsås, 0322-785 00 | **Borås** Centrum, Västerlånggatan 18, Box 946, 501 10 Borås, 033-17 15 00 | Knalleland, Herrljungagatan 1, Box 111, 501 13 Borås, 033-17 15 00 | **Kinna** Boråsvägen 32, Box 74, 511 54 Kinna, 0320-176 50 | **Lerum** Lilla torget 7, Box 28, 443 21 Lerum, 0302-555 80 | **Trollhättan** Föreningsgatan 18, Box 2008, 461 11 Trollhättan, 0520-49 49 00 | **Ulricehamn** Storgatan 27, Box 57, 523 22 Ulricehamn, 0321-53 17 00 | **Ämål** Torggatan 5, 662 31 Ämål, 0532-616 00 | **E-post** info@alvsborg.lansforsakringar.se

lansforsakringar.se

 Länsförsäkringar
Älvsborg